

Debatten van de provincieraadszitting

29 november 2017

OPENBARE ZITTING 29 NOVEMBER 2017**Mevrouw de voorzitter**

Heren gedeputeerden, ik kijk, 14.04 uur. U weet allemaal dat ik graag stipt begin. Ik verklaar de provincieraad van 29 november 2017 voor geopend.

Ik heb verlofaanvragen van de heer Tim Moens, mevrouw Isabelle De Clercq en de heer Paul Carteus. Ik heb namen gekregen van degenen die de vergadering later zullen vervoegen. Dat is mevrouw An Vervliet.

Goed, collega's? Ik mag de vergadering beginnen. Dan ga ik onmiddellijk over naar de agenda. Dat is de behandeling van de punten vanaf de recreatiedomeinen.

PUNT 1. BELEIDS- EN BUDGETBESPREKING MEERJARENPLAN 2014-2019 (AANGEPAST) EN BUDGET 2018 (OPENBARE ZITTING)

Afronding debat, slotverklaringen en stemmingen

Mevrouw de voorzitter

De heer Diependaele heeft mij gisteren meegedeeld dat hij zijn vraag mondeling zal stellen in een later stadium. Dan mag ik onmiddellijk overgaan naar de vraag van de heer De Vis, integraal provinciaal recreatieplan.

U heeft het woord, mijnheer De Vis.

De heer De Vis

Dank u, mevrouw. Goedemiddag, collega's. Dit beleidsdomein, recreatie, bij uitstek grondgebonden materie en een beleidsdomein waarin de provincie een bijzondere expertise en terreinervaring wist uit te bouwen, zou het vlaggenschip van onze provincie moeten zijn. Hier moet de lat hoog gelegd worden en moeten de ambities duidelijk en klaar zijn. De recreatieve sector is zowel voor het welzijn in zijn brede sociale benadering belangrijk, denk maar, de laatste studies tonen aan dat 18% van de bevolking eigenlijk niet op vakantie kan gaan, als voor de welvaart als toenemende tewerkstellingssector. De overname van De Ster, De Brielmeersen, de teloorgang van het Kluisbos, de problematiek van de zwembaden en zo verder wijzen op structurele financiële en organisatorische problemen in dit beleidsdomein bij onze gemeenten. De provincie zou hier haar intermediaire rol ten volle moeten uitspelen. Daarom vragen wij opnieuw, en de vraag is niet nieuw, mijnheer gedeputeerde, nadrukkelijk naar de opmaak van een integraal provinciaal recreatieplan. Een eerste stap daartoe zou volgens ons moeten zijn een grondige bevraging van onze gemeenten en ook een sociologisch onderzoek naar de actuele behoeften van onze bevolking en haar vrijetijdsbesteding. De ambitie voor onze N-VA-fractie is duidelijk. Wij willen een groen recreatief netwerk uitbouwen waardoor alle Oost-Vlaamse gemeenten verbonden worden en een kwalitatief recreatieaanbod voor iedere Oost-Vlaming bereikbaar is. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer De Vis. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde. Mijnheer Hertog, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Hertog

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Collega De Vis, u heeft inderdaad de vorige budgetbesprekingen deze vraag ook al eens gesteld. U heeft gelijk. Wanneer u ergens van overtuigd bent, dan moet u dat blijven herhalen. Maar wees gerust, wij hebben die vraag ter harte genomen en we hebben niet

DEBATTEN

stilgezeten, alleen heeft dat allemaal soms iets langer geduurd dan gehoopt. Ten eerste omdat onze equipe nu ook weer niet zo uitgebreid is. Er werkt wel veel volk in onze recreatiedomeinen, maar de equipe die effectief het beleid daarrond ontwikkelt, is nu ook weer niet zo uitgebreid en zij hebben hun handen nogal vol gehad onder meer met de overname van de twee nieuwe domeinen. Ten tweede ook omdat de vraagstelling, zeker de eerste keren, nu is het iets gespecifieerder, maar de eerste keren zeer ruim was, waardoor het niet zo duidelijk was in welke richting we zouden moeten gaan. Maar ondertussen kan ik u wel goed nieuws vertellen. Toch even teruggrijpen naar het verleden, want we gaan niet starten van een wit blad. We hebben in 2010 reeds de WES-studie gehad. In functie van het onderzoek naar de mogelijke samenwerking met recreatieve centra in Oost-Vlaanderen hebben we toen in 2010 aan het studiebureau WES een rapport opgevraagd. Die hadden in dat eindrapport een lijst opgenomen van alle recreatieve centra in Oost-Vlaanderen met de vermelding of het meer natuurdomeinen waren of recreatiedomeinen of sportterreinen of dat ze bovenlokaal of lokaal waren. Dit werkstuk is volgens ons nog steeds een goede vertrekbasis voor een vervolgtraject. Een actualisatie van die gegevens is natuurlijk aangewezen, maar het is onder meer die studie die indertijd gebruikt is om de overname van De Ster en De Brielmeersen voor te bereiden. Daarnaast is onze dienst ruimte sinds eind vorig jaar, of nee, begin dit jaar, bezig met de zogenaamde omgevingsanalyse die in functie is opgestart van het komende meerjarenplan. De omgevingsanalyse moet onze administratie een zeer goed beeld geven van de actuele situatie van onze provincie op alle mogelijke terreinen en onze verschillende directies en diensten in staat stellen om op basis van de meest actuele informatie, *the state of our province* zal ik maar zeggen, goede insteeknota's te kunnen opmaken voor de komende bestuursploeg, zodanig dat de komende bestuursploeg over gedegen en voldragen documenten beschikt om beslissingen te nemen. Dus die omgevingsanalyse loopt. Dus we hebben de WES-studie voor recreatie en we hebben de omgevingsanalyse die loopt vanuit onze dienst ruimte. Maar om dit nog gedetailleerder op te volgen, hebben we besloten, onder meer op basis van uw vraag, om nog een vervolgstudie te breien aan de WES-studie uit het verleden die dan ook kan meegenomen worden in de afgewerkte omgevingsanalyse. Die beslissing is enkele weken geleden genomen in de deputatie om een nieuwe studieopdracht uit te schrijven. We hebben die nog niet binnen. Maar het is de bedoeling dat het resultaat van die studieopdracht in juni 2018 klaar is, zodanig dat die samen met de WES-studie en samen met de omgevingsanalyse tot een voldragen voorstel kan komen voor de komende bestuursploeg. Wat zit er zoal in de studie die we uitgeschreven hebben? Ten eerste het in kaart brengen van alle recreatiedomeinen en recreatieve centra in Oost-Vlaanderen, wat dat allemaal kan zijn, hun werkingsgebied en hun aanbod. Dit gaat dus voor alle duidelijkheid verder dan wat wij als provincie doen, maar alles wat in Oost-Vlaanderen aanwezig is. Ten tweede het oplijsten van wat er reeds bestaat aan visieteksten en cijfergegevens bij de verschillende provinciale directies, maar ook andere organisaties, bijvoorbeeld Toerisme Vlaanderen, zodat die ook kunnen worden meegenomen in het onderzoek. Drie, de behoeftendetectie, waarnaar u daarstraks ook verwees. Wat zijn de behoeften in Oost-Vlaanderen ten overstaan van onze provinciale recreatiedomeinen, maar ook ten overstaan van andere recreatieve centra? Dit houdt onder meer een uitgebreide bevraging in van onze stakeholders, de gemeenten, maar ook van de klanten van onze recreatiecentra. Dan ten vierde, het formuleren van voorstellen die kunnen meegenomen worden in de omgevingsanalyse en insteek ter voorbereiding van het meerjarenplan 2020-2025. Ik denk dat we met de oorspronkelijke WES-studie, met de omgevingsanalyse die gemaakt wordt door de dienst ruimte en met deze specifieke onderzoeksopdracht die we hebben uitgeschreven voor onze recreatiedomeinen en recreatiecentra, dat we tegen midden volgend jaar klaar zijn om concrete voorstelnota's uit te werken van: hoe zien we in het komende meerjarenplan de ontwikkeling van onze recreatieve centra? Ik denk dat we daarmee ook een antwoord op uw vraag hebben bezorgd.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer gedeputeerde. Ik zie de heer De Vis en dan zie ik tussenkomst van de heer Franck. Mijnheer De Vis, u heeft het woord.

De heer De Vis

Dank u, mevrouw. Ik kan alleen maar tevreden zijn, mijnheer gedeputeerde, voor de recreatie, effectief dat mijn vragen, mijn herhaalde malen op dezelfde spijker blijven hameren toch enig initiatief en enige beweging heeft in gang gezet bij de deputatie. Ik kijk uit naar de vervolgstudie en effectief inderdaad, het is niet verkeerd dat je zo breed mogelijk meet om af te tasten: wat is er, wat zijn de pijnpunten en wat zijn de vragen op het terrein? Terecht. Ik kijk ernaar uit. We zullen dan halfweg of in het najaar van 2017 er

nog wat dieper op ingaan, 2018 liever gezegd. Dank u vriendelijk.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer De Vis. Iedereen blij, de aanhouder wint. Mijnheer Franck, u heeft het woord.

De heer Franck

Dank u. Ik denk dat zo een vervolgstudie inderdaad perfect en goed is, want wat in de studie van 2010 stond over een aantal zaken is nu denk ik achterhaald. Ik denk bijvoorbeeld aan het Kluisbos. Wat toen minder in gevaar was dan het nu is, als je dan spreekt over gebiedsgespreide ...

Mevrouw de voorzitter

Zeg maar, mijnheer Franck.

De heer Franck

Ja, ik weet wat ik wil zeggen. Ik denk dat het Kluisbos ook in een uithoek van de provincie ligt en mogelijk misschien zou kunnen overgenomen worden, omwille van de aanwezigheid van natuurwaarden in dat bos die zeker zouden moeten beschermd worden. De provincie heeft daarin al goede dingen gedaan om zaken die zij binnen haar bevoegdheid heeft op de best mogelijke manier te bestieren.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer Franck. Dan geef ik opnieuw het woord aan de heer gedeputeerde. Mijnheer Hertog.

De heer gedeputeerde Hertog

Wat betreft het Kluisbos, het bos zelf natuurlijk is beschermd. Dat is een beschermd natuurgebied. Wat betreft het recreatiedomein daar, dat zat in de scope van de oorspronkelijke WES-studie. Er zijn ook gesprekken gevoerd met de gemeente. Maar de gemeente heeft het ons niet altijd makkelijk gemaakt, omdat ze telkens opnieuw van standpunt veranderde. De ene keer zaten het onthaalgebouw en de verblijfsaccommodatie er wel in, de andere keer zaten die er maar in als we daar veel geld voor gingen betalen en dergelijke meer. Dus men hinkte telkens opnieuw op verschillende benen. Op een bepaald moment hebben we de knoop doorgemaakt door hen duidelijk te maken van: kijk, wij willen het eventueel wel overnemen, maar we gaan er geen miljoenen euro's voor betalen. Dan hebben wij er niets meer van gehoord.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer gedeputeerde.
Goed? Dan ga ik over naar de vraag van de heer Bauwens, domein Puyenbroeck en wandelnetwerk in de regio.
Mijnheer Bauwens, u heeft het woord.

De heer Bauwens

DEBATTEN

Dank u, voorzitter. Er is een groot wandelnetwerk in de regio Wachtebeke, zelfs tot in Nederland, en goed aangeduid. Echter, rond het domein Puyenbroeck is dit onderbenut. Er is enkel een fietsnetwerk dat behoorlijk blijkt te zijn aangeduid. Vele wandelaars stellen dan ook vast dat het domein blijkbaar onvriendelijk is voor wandelaars. Zeker daar de toegang tot het domein vrij is. Enkel voor zwembad, golf en dat museum is er een inkomgeld. Maar eens binnen in het domein moet men dit opnieuw verlaten langs de ingang als men daar wandelt. Men kan geen andere uitgang gebruiken dan de ingang. In de periode oktober, begin november, was dat wel handiger, want dan lagen de grachten droog en kon je inderdaad links en rechts eruit en erin klimmen. Dat was geen probleem. Daarmee is mijn vraag nu: kan in het beleid van het domein niet voorzien worden in meerdere uitgangen voor wandelaars en stappers, eventueel via het bosgebied? Kan ook niet voorzien worden in een duidelijke aansluiting op het wandelwegennet met Wachtebeke?

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer Bauwens. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde. Mijnheer Hertog, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Hertog

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het provinciaal domein is gedurende de openingsuren van het domein – en ik moet u bekennen, mijnheer Bauwens, ik wist het ook allemaal niet – niet langs één ingang en uitgang, maar langs zeven ingangen voor fietsers en wandelaars toegankelijk. Ik geef terecht toe dat ik ze ook niet alle zeven kende. Dus waarschijnlijk moeten we ervoor zorgen dat sommige ingangen misschien iets duidelijker zijn aangegeven. Je hebt dus langs de parking 1 via het bezoekerscentrum en het oude wachterslokaal een toegang. Ook via de golf is er een toegang. Er is langs de noordzijde van het domein een toegang via de Santvoorddam. Via parking 2 aan het sportcentrum is er uiteraard een toegang. Aan de zuidzijde van het domein via de Bosdam is er ook een toegang. En aan de westzijde van het domein via de toegang aan het Molaloods is er ook een toegang voor fietsers en wandelaars. Maar de meeste mensen fietsen of komen met de auto automatisch naar de twee grote parkings en gebruiken altijd die toegangen, maar er zijn er dus in totaal zeven. Bovendien wordt binnenkort de ruiters- en menroute gerealiseerd, waardoor er nog een extra toegang voor wandelaars en fietsers ook ter hoogte van de Zuidlede zal bijkomen. Dus eigenlijk is Puyenbroeck langs alle zijden toegankelijk, alleen ik beken, is het voor veel mensen waarschijnlijk niet bekend. Dus we moeten misschien aan een kaartje dat iets duidelijker maken en dat ook aan die toegangen nog iets duidelijker maken. Wij ondersteunen natuurlijk alle initiatieven die met wandelen te maken hebben. Want er komen veel wandelaars naar ons domein, zoals onlangs ook met de deelname aan het tragewegenweekend, waarbij de weg langsheen de Zuidlede gebruikt werd. Binnen het domein zorgen wij voor en onderhouden wij ook bewegwijzerde wandel- en fietsroutes. Met de komst van het toekomstige landschapspark gaan deze routes binnenkort trouwens aangepast worden en voorzien van knooppunten, zoals er met de fietsnetwerken knooppunten zijn, zodat diverse afstanden en routes mogelijk zijn. Bovendien zijn de meeste wandelpaden ook toegankelijk voor mensen met een beperking. Dus ik denk dat er op dit ogenblik wel degelijk genoeg aanwezig is, alleen is het domein zo groot en komen de mensen altijd naar de klassieke ingangen dat de meeste mensen, inclusief ikzelf, niet weten dat het op zeven à acht plaatsen toegankelijk is.

Mevrouw de voorzitter

Goed, mijnheer gedeputeerde. Mijnheer Bauwens.

De heer Bauwens

Een klein vraagje nog. Zijn die wandelwegen aangesloten op het wandelwegennetwerk Wachtebeke dat tot in Nederland loopt?

Mevrouw de voorzitter

Mijnheer gedeputeerde, u mag antwoorden.

De heer gedeputeerde Hertog

Ik weet dat er wandelnetwerken door het domein lopen, maar op welke die allemaal aangesloten zijn, dat weet ik niet. Maar ik kan weleens het kaartje laten opsnorren dat daarvoor ter beschikking is.

De heer Bauwens

Ja, want net daar ligt dat probleem blijktbaar.

Mevrouw de voorzitter

Pardon, mijnheer Bauwens. Goed? Het kaartje zal u worden overgemaakt. Dan mag ik overgaan naar de vraag van mevrouw De Jonge, masterplan Puyenbroeck, Golf Puyenbroeck. Mevrouw De Jonge, u heeft het woord.

Mevrouw De Jonge

Dank u wel. geachte mevrouw de voorzitter, geachte provinciegouverneur, geachte mevrouwen en heren gedeputeerden, in de zitting van 28 maart 2013 heeft de deputatie beslist op basis van een detailstudie, uitgevoerd door een deskundig bedrijf, een oplossing te willen bieden aan het dichtslibben van de golfbaanbezetting door het grote succes van Golf Puyenbroeck. De provincie realiseert immers met verve sinds 2007 haar eigen gestelde democratiserende taakstelling van de golfsport op de bestaande negen holes. In het licht daarvan is door de gedeputeerde bij het meerjarenplan in 2013 beslist uit te breiden naar een 18-holesbaan met respect voor de bestaande en eventueel toekomstige functies in het provinciaal domein Puyenbroeck. Nadat dit dossier *on hold* werd gezet in afwachting van duidelijkheid over het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 werd op het begrotingsconclaf 2015 de opdracht gegeven dit voorstel verder uit te werken en tegelijkertijd een oplijsting te maken van de grote investeringen op de site Puyenbroeck die ook opgenomen werden in het meerjarenplan. Reeds in 2016 werd het masterplan Puyenbroeck goedgekeurd door de provincieraad. Sindsdien hebben we wat betreft de sportinfrastructuur enkel de koppeling van het zwembad en de sporthal en dus hiermee de creatie van de centrale inkom goedgekeurd. In de raad werd geen dossier meer behandeld met betrekking tot de uitbreiding van de golf. Kan u het verdere verloop met betrekking tot de Golf Puyenbroeck toelichten en indien mogelijk er ook een timing aan koppelen? Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mevrouw de burgemeester. Mevrouw gedeputeerde, mevrouw Bruggeman, u heeft het woord.

Mevrouw gedeputeerde Bruggeman

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het klopt dat men daar niets meer over gehoord heeft, maar ik kan de collega geruststellen: het blijft voorzien. Ik zal even de timing, want daar is ook naar gevraagd, toelichten. Daaruit kunt u afleiden hoe het verloop in elkaar zit. Voor de uitbreiding van de golf hebben wij dit gekaderd in een groter geheel in samenspraak met de mensen van heel het domein, waar er gezocht is naar een win-winsituatie. Ik denk dat ik er in een van de voorgaande zittingen, het is al even geleden, al eens op geweest heb. Vandaar dat het goed is misschien dat nog even te herhalen nu de werken toch gaan starten. Er is daarbij gesteld geweest: we gaan daarbij gefaseerd werken. Het eerste wat diende te gebeuren, was de koppeling van het zwembad en de sporthal. Deze werken starten begin 2018 en eindigen september 2019. Daar komt ook een nieuwe cafetaria, één grote ingang en dat wordt ook de ingang van de uitgebreide golf. Vandaar, eerst moet dit gebeuren vooraleer we de golf gaan uitbreiden. In

DEBATTEN

2018, 2019 zullen de werken gepland worden voor de aanleg. Het is eigenlijk het verdraaien van de driving range, want ter hoogte van de sporthal ligt nu al een oefen-driving range. Deze gaat gedraaid worden, zodanig dat men buiten komt uit het nieuwe complex, dat men daar rechtstreeks op kan. Dan is het bedoeling, wanneer het zwembad terug opengaat, dat dan tegelijkertijd die nieuwe driving range opengaat en dus de inkom verhuist naar de gezamenlijke inkom die gecreëerd wordt. De werken voor de extra negen holes gaan we pas opstarten na de opening van de nieuwe driving range. Dat is eigenlijk om ervoor te zorgen dat er niet te veel werken op hetzelfde moment worden uitgevoerd en ook om ervoor te zorgen dat de golf de hele tijd, ook tijdens de uitbreiding, bespeelbaar blijft. In die zin is alles op die manier gefaseerd. Net zoals we met het zwembad doen, dat we trachten om de werking – niet te zeggen van: we gaan hier werken doen en we sluiten de boel, maar tijdens de werken dat we de zaken zodanig faseren dat het zo optimaal mogelijk open kan blijven en in gebruik kan blijven. Dat is de bedoeling. Ik hoop dat ik daarmee een antwoord heb gegeven op uw vraag.

Mevrouw de voorzitter

Ik dank u, mevrouw gedeputeerde.

Dat volstaat, mevrouw De Jonge? Goed. Dan ga ik over naar de punten erfgoed en musea. Dan kijk ik naar de burgemeester van Kruishoutem.

Mijnheer de burgemeester, Kruishoutem is hier gisteren niet vernoemd, maar vandaag vernoem ik het opnieuw, Kruishoutem. Dus, mijnheer de burgemeester, financiële impact voor de dienst cultuur, erfgoed naar aanleiding van de afslanking van de provincies. We gaan daar onmiddellijk uw tweede vraag aan koppelen, werking grondgebonden erfgoed. Mijnheer de burgemeester, u heeft het woord.

De heer Verzele

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Toch een kleine correctie: de naam Kruishoutem, niet dat het belangrijk is, is gisteren wel vernoemd. Naar aanleiding van de energie is de naam toch even gevallen. Ik heb goed opgelet.

Mevrouw de voorzitter

Ja, dat is juist.

De heer Verzele

Maar er zijn belangrijkere zaken dan dat, onder andere de afslanking van de provincie. Toen ik vanmorgen op de weegschaal stond, heb ik daar nog niet zoveel van gemerkt, van die afslanking, maar goed. Een van die afslanksituaties zijn uiteraard de zaken die verbonden zijn met het cultuurbeleid, dus de overdracht van de provinciale initiatieven en aankondiging die dan ook is gebeurd in het verleden van een bovenlokaal cultuurdecreet. Eigenlijk is de vraag vooral naar de toekomst gericht. Welke impact zullen deze ontwikkelingen hebben op het lokale cultuurbeleid? Hoe zullen de Oost-Vlaamse gemeenten hun autonomie en cultuurbeleid waarmaken? Want het klinkt inderdaad mooi dat de gemeenten meer inspraak zullen gaan hebben of meer zaken op zich kunnen gaan nemen, en hoe gaan zij daar kunnen [microfoon uit]... gaan aanbieden? Dat is eigenlijk een beetje de vraag. We weten in het verleden al een keer als er agendapunten of tussenkomsten waren over cultuur, dat de dienst cultuur op een "pied d'estale" werd gezet. Niet omdat het vanuit de meerderheid is in ons geval, maar gewoon omdat dat een waarheid is die zo vaststaat als ik weet niet wat. Dus de dienst cultuur Oost-Vlaanderen heeft steeds baanbrekend en sterk ondersteunend werk verricht. Sommige van deze zaken zouden niet aangereikt kunnen worden door de Vlaamse gemeenschap en/of de gemeenten, wat uiteraard ten eerste wordt betreurd en niet de bedoeling zou mogen zijn. U moet denken bijvoorbeeld aan zaken Thuis voor een Beeld, de muziektoernooien, ... verenigingen konden subsidies binnenrijven, die konden ook hun kwaliteit bevorderen op het gebied van de kwaliteiten van hun orkest of koor. Oost-Vlaams jong talent.... Ik denk onder andere ook binnenkort, die prijs voor nieuwe muziek die toch niet onbelangrijk is in de cultuurwereld. Dat zijn waarschijnlijk allemaal initiatieven die doodgewoon verdwijnen. Alhoewel, ik durf er nog een vraagteken achter zetten of ze gaan verdwijnen. We hebben ook onze gouverneur terug met zijn brief naar de burgemeesters toe van het Festival van Oost-Vlaanderen. Hij blijkt nog altijd een grote

cultuurminnaar te zijn. Ik hoop ook dat onze gouverneur, en zoals we hem kennen, zal hij dat wel doen, dat ook naar hogerhand gaat doorgeven. Dus het gaat hier eigenlijk niet over het overgeven van bevoegdheden. Het is hier al dikwijls gezegd geweest dat we niet moeten als kleine kleuters verder blijven herhalen: het is jammer, het is jammer, het is jammer. Men kan er wat van vinden, het democratisch gegeven is zoals het is. Men moet de bladzijde omslaan. Dat kan zijn, maar toch niet zonder de garantie te hebben of de initiatieven gewaarborgd blijven. Daar is eigenlijk de grote vrees voor. Men is bang – ik zal daar niet alleen in zijn – dat er veel kwaliteitsvol werk zou verloren gaan en zou verdwijnen in het niets wegens besparingen of niet opvolgen, zeker vanuit de Vlaamse gemeenschap. Dus nogmaals mijn pleidooi of de zekerheid kan bevorderd worden voor de zaken die op cultuurgebied nu echt wel op hoog niveau stonden of nog steeds staan. Vandaar de vijf vragen bij de financiële impact. Hoeveel procent van het cultuur- en erfgoedbudget blijft er nog over? Ten tweede, wat is de financiële impact voor de dienst cultuur/erfgoed wegens de afslanking van de provincies? Ten derde, welke garanties geeft Vlaanderen voor de verderzetting van het steeds uitgewerkte aanbod voor cultuur vanuit de provincie Oost-Vlaanderen? Ten vierde, waar u misschien wel voor vreest of ik zelf voor vrees: indien dit Oost-Vlaams cultuuraanbod quasi-niets meer zal voorstellen in Vlaanderen, hoe kunnen we dan een alarmerend signaal geven voor de verdere opvolging van dit mooie voorbeeld van beleid? Ten vijfde, kan de deputatie en de provincieraad de Vlaamse regering de garantie van een kwaliteitsvol cultuurbeleid niet aanbevelen via verschillende kanalen om dit aanbod te bestendigen? Dat is ook gekoppeld aan die tweede vraag, vandaar dat ik ze graag samen had gesteld. Dus ook bij de vraag over werking grondgebonden erfgoed, wat zal het ook inhouden voor die werking die we wel mogen verderzetten? Zal dit nog mogelijk zijn om onder andere accenten te leggen op andere zaken, zoals een tentoonstelling organiseren? Eigenlijk is het heel eenvoudig: gewoon een duidelijkheid van het aanbod in de toekomst, eventueel zelfs een verruimend aanbod van hetgeen wat er nu zou kunnen zijn en hoe ver kunnen we daar in gaan? Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer Verzele. Vooraleer het woord te geven aan de heer gedeputeerde moet ik eerst nog de heer gouverneur verontschuldigen vandaag voor deze raad. Mijnheer gedeputeerde, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Dank u wel, mevrouw de voorzitter van de provincieraad van Oost-Vlaanderen. Mijnheer de griffier, achtbare collega's allemaal en natuurlijk op dit moment in het bijzonder collega Verzele voor zijn bijzonder interessante en pertinente vragen over de toekomst van cultuur na de afslanking van de provincies. Eerst en vooral, uw vraag hoeveel procent er overblijft. Er zijn natuurlijk diverse antwoorden mogelijk, afhankelijk van wat je met wat vergelijkt. Het eenvoudigste lijkt te zijn te kijken naar de exploitatie-uitgaven, dus inclusief personeel, en de uitgaven patrimonium. Bij de directie cultuur/erfgoed was er in het meerjarenplan voor 2018 – normaal rond ik af, maar gelet op het feit dat het nu waarschijnlijk de laatste maal zal zijn dat we erover debatteren, zou ik voor het verslag toch exact de cijfers willen geven. Dus bij de directie cultuur was er in het meerjarenplan voor 2018 13.766.389 euro voorzien. Na de afslanking blijft dit 7.888.258 euro. Er blijft dus ongeveer 56,9% over. Voor eGov werd er 3.478.724 euro voorzien in het meerjarenplan voor 2018. Na de afslanking is dit 1.882.545 euro. Hier blijft dus 54,2% van over. Dus in totaal wordt netto 7.088.254 euro verevend in de sector cultuur en dat is het saldo tussen de uitgaven en de ontvangsten, exploitatie en investeringsbudget samen. Daarvan is effectief ook 6.341.178 euro geschrapd. Het verschil ligt in door Vlaanderen arbitrair vastgestelde overheidsaandelen. De arbitrair vastgestelde overheadkosten die voor cultuur veel hoger liggen dan voor de sectoren sport en welzijn, wij kunnen die niet zomaar nog bijkomend schrappen uit ons budget. De impact hiervan is dus niet te onderschatten. Ook op het budget dat in 2018 nog ter beschikking is voor erfgoed is het nu een kwestie van de juiste keuzes te maken. Minister Gatz, die dit dossier moet ik zeggen zeer positief en proactief opvolgt, heeft meerdere malen benadrukt dat het om een warme overdracht moet gaan. In diverse Vlaamse werkgroepen die dat overgangsbeleid vormgeven, zijn ook op onze vraag de provinciale medewerkers betrokken en we zijn daarvoor bijzonder erkentelijk. Het is de bedoeling dat vanaf 2020 een nieuw bovenlokaal cultuurdecreet van kracht wordt. Dit decreet, beste collega, zal focussen op praktijkondersteuning, talentondersteuning en participatie aan breed toegankelijke bovenlokale culturele instellingen. Voor dit overheidsbeleid zou ik u dus eigenlijk moeten verwijzen naar Vlaanderen. Maar sta mij toe toch even beknopt de voornaamste maatregelen op te

DEBATTEN

sommen die Vlaanderen neemt in het kader van wat zij noemen een warme overdracht. Sinds het najaar 2017 is er een transitie-reglement voor de subsidiering van culturele projecten met een regionale uitstraling in voegen. Dit reglement geldt voor de sector en nog driemaal kan men daarop subsidies aanvragen. Bij de beoordeling van de ingediende projecten in de eerste ronde werden ook de provinciale cultuurmedewerkers ingeschakeld. De engagementen voor structureel door de provincies gesubsidieerde organisaties worden door Vlaanderen, dat is zo beloofd, gecontinueerd in 2018 en 2019. Voor de letteren en de oude visuele kunsten waar wij vroeger over oordeelden, zal die subsidiering overgenomen worden via het Vlaamse Fonds voor de Letteren en het Vlaams Audiovisueel Fonds. Activiteiten zoals recitals, toernooien en cultuurprijzen vinden niet meer plaats. De werkingsmiddelen zijn volledig overgeheveld. De digitale platformen voor de bibliotheeksector en voor de culturele erfgoedsector worden wel gecontinueerd, zij het vanaf 2018 of later in een aangepaste vorm. Ook het personeel dat daarvoor instaat, gaat mee over naar Vlaanderen. Eveneens de bibliotheek-, cultuur- en cultureelerfgoedconsulenten worden overgeheveld naar Vlaanderen. Ze weten op dit moment nog niet in hoeverre zij effectief diezelfde specifieke dienstverlening in de sector verder zullen kunnen uitvoeren. Ik geef u ook nog mee dat de transitietrajecten voor de overheveling van de provinciale culturele instellingen lopende zijn. Het Roger Raveelmuseum wordt overgeheveld naar de Vlaamse overheid. Men beoogt een verregaande samenwerking van dat museum met Museum Dhondt-Dhaenens. Het Caermersklooster gaat naar de stad Gent, het Schrijvershuis Anton Van Wilderode naar de gemeente Moerbeke. Terecht spreekt u van een mooi voorbeeld en het geven van een alarmerend signaal voor de onzekere opvolging ervan. Het cultuurbeleid in onze provincie kan effectief op verschillende terreinen als een voorbeeld gelden. U zegt dat terecht. Hiervoor verwijs ik uitdrukkelijk naar mijn voorgangers, deputé Van Der Meiren en vooral naar mijn betreunde voorganger, gedeputeerde Etienne De Cuyper, die zich daarvoor bijzonder hebben ingezet en die Oost-Vlaanderen onder de provincies hebben uitgebouwd tot de meest culturele provincie van het Vlaamse land. Binnen de contacten die onze provincie administratief met het Departement Cultuur van de Vlaamse overheid onderhoudt, wordt in elk geval zoveel mogelijk getracht om dit beleid alvast voor de overgangsjaren 2018-2019 te bestendigen. Ik denk, collega, voor een alarmerend signaal is het naar Vlaanderen toe echt te laat. Maar wel nodig ik u en allen uit om via diverse kanalen te wijzen op het grote belang van de continuering van een kwaliteitsvol regionaal cultuurbeleid en er zeker op toe te zien dat dit ook effectief wordt uitgevoerd zoals door Vlaanderen beloofd.

Op uw tweede vraag, mevrouw de voorzitter, waar ik direct mag op antwoorden, is het zo dat ons nog een taak blijft voor de werking van grondgebonden erfgoed. De provincie wil het onroerend erfgoed in Oost-Vlaanderen kwaliteitsvol bewaren en toegankelijk maken voor zoveel mogelijk publiek. Met onze erfgoeddienst, onze Monumentenwacht, onze erfgoedcentra en de vijf provinciale molensites, waarvan wij eigenaar zijn, werken we samen aan een sterk, gemeenschappelijk provinciaal erfgoedverhaal. Buiten onze provinciale erfgoedinstanties in Ename, Velzeke, Baasrode en Wachtebeke, die we dus verder uitbouwen, om het zo te zeggen: die blijven van ons, die we verder uitbouwen tot publieksgerichte bakens van het provinciaal onroerend erfgoedbeleid, liggen de taken van het grondgebonden-onroerenderfgoedbeleid op de volgende acht vlakken. Ik som ze even op. Eén, monumentenwachters die preventief waken over het historisch waardevol erfgoed met regelmatige inspecties en gespecialiseerd advies. Twee, de provinciale consulenten die instaan voor de erfgoedbeheerders in de gemeenten en steden met raad en daad bijstaan. Ze brengen hen ook bijeen op ontmoetingsdagen, bijvoorbeeld voor religieus, archeologisch of varend erfgoed. Drie, we stellen onze erkende onroerenderfgoeddepots in Ename en in Velzeke ter beschikking om collecties al dan niet tijdelijk te bewaren en bieden groepsaankopen voor steden en gemeenten van materieel en materiaal dat dienst heeft voor het erfgoed te bewaren. Dat bieden wij hen in globo aan. Ten vierde, wij willen een actieve rol opnemen in het waarderen, selecteren en herbestemmen van erfgoed, onder meer nu zeer prangend in verband met de sluiting van kerken. Ten vijfde, projectwerking onroerend erfgoed, zoals Kerk in het midden, collega Vercamer, dat thans loopt in het Meetjesland en bij de opening waar we beiden aanwezig zijn en waar u ook een belangrijke financiële bijdrage toe heeft geleverd, dat is iets dat wij ook blijven doen. Ten zesde, voor kinderen en jongeren investeren we extra in het uitwerken van een educatief aanbod dat vertrekt vanuit onze Oost-Vlaamse erfgoeddepots en zich breed uitzetbaar inzet in heel de provincie. Ten zevende, wij blijven gelukkig publicaties uitgeven over het onroerend erfgoed. Ten achtste, wij blijven prijzen uitschrijven voor architectuur en voor onroerend erfgoed. Dus het financiële ondersteuningsbeleid op het vlak van erfgoed wordt geconcretiseerd in twee aangepaste reglementen. Binnenkort zal u kunnen oordelen over het feit dat alle oude reglementen in verband met cultuur afgeschaft worden. Er komen twee nieuwe reglementen die aan uw goedkeuring zullen onderworpen worden en een stimulerende omzetting van onze adviezen in de praktijk met aangepaste subsidiëringselementen, zowel voor de investeringen in klein historisch erfgoed en onze erfgoeddepots en ten tweede voor erfgoedprojecten en werking. Dat komt voor in de raad van december. Het is dus steeds mogelijk om, zoals de collega vraagt, tentoonstellingen te organiseren, als het maar een onroerend thema betreft. Aspecten van behoud en

beheer, geschiedenis van een gebouw, het verhaal van een historische of van een archeologische opgraving.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer gedeputeerde, mijnheer Verzele.
Nog andere tussenkomsten over dit onderwerp?
Mijnheer Verzele, u heeft het woord.

De heer Verzele

Ja, heel kort. Ten eerste bedankt, mijnheer gedeputeerde, voor het antwoord. Maar ook de bundel die we gekregen hebben, wijzelf en ook de gemeentebesturen, naar aanleiding van wat er allemaal wordt gerealiseerd in onze provincie, op de pagina van cultuur staat er inderdaad ook de verwijzing naar dat het provinciebestuur altijd een gewaardeerde partner was voor de gemeentebesturen. Ik heb daarnet ook gezegd dat dat zeker klopt door die subsidiereglementen en die samenwerking en ook op minder tastbaar gebied, als het gaat over adviezen en hulp. Maar dat we inderdaad in een overgangsjaar zitten. Maar dat was mijn vrees daarnet en dat was eigenlijk de reden van mijn tussenkomst, eigenlijk niet de vraag op zijn eigen, maar de vrees die eraan verbonden is. Het antwoord dat de heer gedeputeerde geeft, is uiteraard totaal correct en bewijst nog eens dat dit een voorbeeldprovincie is ten opzichte van gans het land. Maar als je kijkt bij de regel 'de taken op het vlak van kunst en cultuurspreiding en cultuurerfgoed worden vanaf 2018 overgenomen door de Vlaamse gemeenschap', dan blijf ik daar mijn vraag over hebben of diezelfde kwaliteit zal gegarandeerd worden. Er wordt hier nog even verwezen naar Thuis voor een Beeld, dat er een feest van gemaakt werd. Ik heb daar gemengde gevoelens bij. Ik vind dat heel terecht dat de dienst cultuur een feest heeft gemaakt van een Thuis voor een Beeld. Het feest op zijn eigen is correct. Het feit dat iedere gemeente aan bod komt, is totaal correct. Maar als ik het negatief mag uitdrukken, dat lijkt een beetje op palliatieve zorg en dat kun je dan niet toejuichen. Volgens mij zal dat dus ooit wel verdwijnen. En inderdaad, ik ben ook blij dat de heer gedeputeerde dan zelf ook zegt, want dat was ook de bedoeling, dat hij ook een oproep doet naar iedereen. Want iedereen heeft altijd maar de mond over over cultuur. Er zijn hier heel veel tussenkomsten geweest de voorbije vijf jaar op het gebied van cultuur, telkens in positieve zin vanaf elke bank. Zeker als het over de Vlaamse cultuur gaat, heeft men vanaf elke bank alles toegejuicht. Mijn vraag is dan inderdaad niet aan de gedeputeerde gericht, maar aan iedereen. Dit onderwerp zal afgesloten worden en men zwijgt er dan over. Het zou moeten de bedoeling zijn dat iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt en zijn eigen kanalen neemt naar eigen regeringspartijen, ook wij naar de onze toe in de Vlaamse regering of vanuit de oppositie of vanuit de provincie of vanuit de gemeente. Maar mijn vragen zijn naar ieder provincieraadslid gesteld: wat is het initiatief dat jij zal nemen en uw inbreng om dat goede aanbod van cultuur vanuit de provincie, dat dat gegarandeerd wordt op Vlaams gebied en op gemeentelijk gebied? Dat was eigenlijk de bedoeling. Dank u wel, mevrouw.

Mevrouw de voorzitter

Goed, mijnheer de burgemeester.
Mijnheer gedeputeerde.

De heer gedeputeerde Dauwe

Ik treed uiteraard, mevrouw de voorzitter, de zienswijze van onze collega volledig bij. Ik hoop ook dat de bevoegdheden die wij node overdragen, dat die door Vlaanderen, het is dan ook de essentiële Vlaamse materie, onze cultuur en ook een deel van ons cultureel erfgoed waar wij een bepaald onroerend deel kunnen van bewaren, dat dat zal gevolgd worden. Ik hoop dat iedereen van ons over alle partijgrenzen heen zal toekijken als betrokken partij om te zien of Vlaanderen haar engagementen zal uitvoeren. Ik hoop van wel. Ik denk dat wij ons best gedaan hebben om dat zo mooi mogelijk, zoals minister Gatz dat zegt, op een warme manier te laten overdragen. Ik ben zeer blij dat een aantal van onze provinciale consulenten mee opgenomen worden in de adviesraden die verder zullen toezien op de continuering van bepaalde aspecten van ons voorheen culturele beleid.

DEBATTEN

Mevrouw de voorzitter

Goed, ik dank u, mijnheer gedeputeerde. Ik vraag aan de heer Verzele zijn micro uit te zetten, want ik moet naar de volgende vraagsteller. Geen tussenkomsten? Nee?

Dan kom ik bij de heer De Vis, waardevol erfgoed beter behouden en onderhouden door het inzetten van Monumentenwacht.

Mijnheer De Vis.

De heer De Vis

Dank u, mevrouw. De Monumentenwacht, en in het antwoord van de gedeputeerde bij de vraagstelling van collega Joop is al een tipje van de sluier opgelicht, de Monumentenwacht is een gedegen beleidsinstrument voor de onroerende erfgoedproblematiek. In onze provincie liggen tientallen negentiende-eeuwse landschapstuinen en pastorijsuinen. Dikwijls zijn het pareltjes van tuinarchitectuur en bezitten zij een indrukwekkend bomenbestand. In vele van onze landelijke Oost-Vlaamse gemeenten zijn zij de enige dragers van het groene dorpsbeeld. Iedereen ziet een notariswoning, de pastorijswoning in zijn dorp. Nog heel dikwijls tref je daar, laten we maar zeggen, dat prachtige bomenbeeld aan. Moet naast een noodzakelijke inventarisatie de Monumentenwacht haar taak in de sector van het groene onroerende erfgoed niet sterker uitbouwen? Bij dezen heel concreet, mijnheer gedeputeerde, Monumentenwacht is een heel goed instrument, maar mag mijns inziens ook op het vlak van het groene erfgoed misschien ook een tandje bijsteken. Misschien hangt dat ook samen met personeelsproblematiek en dergelijke meer. Graag had ik daarom uw visie gehoord.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer De Vis.

Mijnheer gedeputeerde, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Dank u wel, mevrouw de voorzitter, beste collega's. Mijnheer De Vis, u hebt het inderdaad bij het rechte eind. Interesse voor het groene erfgoed en de dienstverlening is inderdaad ook op dat gebied een taak die Monumentenwacht kan opnemen. Eigenaars van historische huizen, maar ook van historische tuinen, doen momenteel al beroep op onze Monumentenwacht Oost-Vlaanderen voor inspectie van het zogenaamde klein erfgoed, zoals bruggen, hekwerken, toegangspoorten tot tuinen of pastorijsites, kapellen, ijskelders, duinpaviljoenen of inspectie van een ruïne, grafheuvel of funerair erfgoed dat op zichzelf al nauw aansluit bij datgene wat u terecht groen erfgoed noemt. Maar het klopt dat we meer dan ooit de rol hebben om ons in te zetten op erfgoedlandschappen of erfgoedeilanden. Ik mag u ook zeggen dat de Vereniging van de Historische Woonsteden van België een paar jaar geleden haar doelstellingen en haar beslissingsbevoegdheid heeft uitgebreid tot de historische tuinen. Ik denk dat wij inderdaad met Monumentenwacht hetzelfde moeten doen, voor zover we dat al niet doen. Ook wij, Oost-Vlaanderen, zijn momenteel met een aantal pistes aan het werken om te verkennen hoe we de dienstverlening nog verder op dat vlak kunnen uitbouwen. Deze verkenning gebeurt in afstemming met regionale landschappen en met Monumentenwacht Vlaanderen. Maar inzetten op het groene erfgoed betekent ook dat men, zoals u zegt, terecht, meer zal moeten investeren in het verwerven en actualiseren van de nodige kennis, maar ook in het aanwerven van eventueel bijkomende monumentenwachters die zich samen met de specialisten van onze bosgroepen, van onze landschappen, specialiseren als het ware in het onderhoud van deze kleine erfgoedlandschappen en tuinen. Ons nieuwe investeringsreglement voor erfgoed dat, zoals ik daarjuist gezegd heb, binnenkort hier in de provincieraad ter goedkeuring zal worden voorgelegd, voorziet expliciet, beste collega De Vis, om dit groene erfgoed, bijvoorbeeld rond wallen, dreven en vrijheidsbomen, financieel te ondersteunen. Voor zoveel als nodig kan ik u zeggen dat ik persoonlijk ook dat steeds zal beklemtonen en dat het ook een van de punten is waar ik persoonlijk zeer veel belang aan hecht. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Goed, ik dank u, mijnheer gedeputeerde.
Mijnheer De Vis.

De heer De Vis

Tevreden dat een nieuwe boost wordt gegeven aan, laten we maar zeggen, die taakstelling van Monumentenwacht. Ik ben heel tevreden om te horen dat er heel wat aandacht zal gegeven worden in het nieuwe reglement ter ondersteuning van het culturele groene erfgoed in onze Oost-Vlaamse gemeenten. Dank u vriendelijk.

Mevrouw de voorzitter

Ik dank u, mijnheer De Vis. Ik noteer dat u opnieuw tevreden bent. Dat maakt ons allemaal gelukkig. Goed, dan ga ik naar de heer Bauwens, erfgoedbeleid en de Huysmanhoeve.
Mijnheer Bauwens, u heeft het woord.

De heer Bauwens

Dank u, mevrouw de voorzitter. Ik ben nog niet gelukkig, maar dat komt misschien.

Mevrouw de voorzitter

Wat niet is, kan komen, mijnheer Bauwens.

De heer Bauwens

Inderdaad. Er is voor 2018 een subsidie voorzien van 200.000 euro voor erfgoedprojecten en erfgoedwerking. Voor monumentenzorg is er 170.000 euro om duurzaam om te gaan met het erfgoed. Wat stellen we nu vast echter op het terrein? Het Eekloos Heemmuseum moest sluiten bij gebrek aan lokalen. De stukken zijn bijna volledig ingepakt. De schilderijen zullen rusten op de zolder van het stadhuis ingepakt, maar nogal wat waardevol erfgoed uit de regio zal ooit een plaats krijgen in een hangar of het magazijn zonder dat dat publiek toegankelijk zal gemaakt worden. Er was echter een ruimte in of naast de Huysmanhoeve beloofd, maar blijkbaar ondanks de voorziene subsidies in het budget, gaat dit niet door. Ondanks het feit dat de provincie verder zorgdraagt voor een museum en enkele oudheidkundige sites is er dan echter geen mogelijkheid om de Huysmanhoeve aantrekkelijker te maken en aan te vullen met enkele waardevolle collecties erfgoed uit de regio. Ik begin mij op den duur er toch niet meer aan uit te geraken en daarmee stel ik de vraag: wat verstaat de deputatie nu in het beleid inzake erfgoed?

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer Bauwens. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde.
Mijnheer Dauwe, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het eerste deel van de vraag van collega Bauwens zal ik trachten te beantwoorden. Mijn achtbare collega die eigenlijk de huiseigenaar is van de Huysmanhoeve zal het verder toelichten. De interne staats Hervorming, u weet dat, heeft als gevolg dat vanaf 2018, ik herhaal het nog maar eens, onze provincie het erfgoedbeleid, enkel bevoegd blijft voor onroerend erfgoed, dus letterlijk grondgebonden materies, bijvoorbeeld zoals archeologie. Persoonsgebonden materies, het is hier ten treure al herhaald, worden overgeheveld naar Vlaanderen of naar plaatselijke, gemeentelijke

DEBATTEN

overheden, cultureel erfgoed, roerend erfgoed, zoals de heemkundige collectie van de VVV Eeklo waarover we het nu hebben. En ook de regionaal cultureel erfgoeddepotwerking in het Meetjesland met de Huysmanhoeve als centrum mag niet meer door de provincie worden verdergezet. Wij kunnen er niets aan doen. Wij staan voor een voldongen feit. De budgetten waar u naar verwijst in het ontwerpbudget 2018 hebben dan ook maar enkel betrekking op onroerend erfgoed en kunnen of mogen bijgevolg niet aangewend worden voor een roerende collectie zoals die van de VVV waarop u doelt. De directie cultuur heeft zich toch, zolang ze bevoegd is voor roerend erfgoed, bijzonder gewijd en toegelegd op die collectie van de VVV. Een groot deel van het voormalige Heemmuseum is al in een halfopen depotinstelling geïntegreerd in de Huysmanhoeve. Het plattelandscentrum dat het beheer van de hoeve in handen heeft, integreert deze collectie in de eigen educatieve werking en in de publiekswerking. Dit wordt verdergezet in 2018 en ook na de aanpassingswerken die voor de Huysmanhoeve op stapel staan. Het gaat over een zeer aanzienlijk bedrag. Wat heeft deze provincie met deze collectie, deze VVV-collectie zoals u ze noemt, tot op heden gedaan? Wel, de provincie, die tot eind van dit jaar bevoegd is voor de depotwerking van het roerend erfgoed, heeft de afgelopen jaren de volledige VVV-collectie geregistreerd. Een deel is overgebracht naar de Huysmanhoeve waar ze door het publiek kan bekeken en beleefd worden in een open depotinstelling. Weliswaar in een koeienstal, maar afijn, het is ook de Huysmanhoeve. En ook deels in het woonhuis, waar de elementen van het dagelijks leven, beroepen, juwelen, kledij enzovoort, tentoongesteld zijn. Ook de thematentoonstellingen werden met de collectie verder samengesteld. Om ervoor te zorgen dat de collectie na de gedwongen verhuis uit het Heemmuseum, Het Leen, niet verborgen zal blijven in een besloten depot, maakt de provincie momenteel samen met de VVV erfgoedkoffers rond vier thema's. Wij maken dus erfgoedkoffers en de VVV zal deze koffers uitlenen aan scholen, bejaardentehuizen om ze in te zetten bij enerzijds educatie, anderzijds herinneringsbeleving. Verder zal de VVV diverse wisselexposities inrichten om de collectie blijvend aan het publiek te presenteren. Vanaf 1 januari 2018 heeft het provinciebestuur verder echter geen enkele bevoegdheid meer op het vlak van deze collectie.

Mevrouw de voorzitter

Goed, mijnheer Dauwe, mijnheer gedeputeerde. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde. Mijnheer Couckuyt, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Couckuyt

Dank u, mevrouw de voorzitter. Collega's, ik wil beginnen met mijn dank uit te spreken aan de mensen van de directie cultuur – collega Jozef, neem dit mee – omwille van de ongelooflijk intense manier waarop ze gewerkt hebben samen met de VVV. Je moet maar eens mensen overtuigen die jarenlang dingen verzameld hebben, eraan gehecht zijn en waarvan in 2005 gezegd wordt op Het Leen door de voorgaande collega van de heer Hertog, gedeputeerde Verleyen, dat dit eigenlijk nog weinig bezocht werd, in de weg stond en een relatieve waarde had. Je moet maar eens met die mensen aan de slag gaan om mee datgene waaraan ze gehecht zijn, het waardevolle van het minder waardevolle te onderscheiden en toch proberen van hier een goed project van te maken. Dit is wat gebeurd is vanuit de mensen van cultuur in hun begeleiding van een toch wel lokale actor. Er is heel hard gewerkt. Tevens moet worden gesteld dat de overeenkomst met de stad Eeklo, mijnheer Bauwens en ik moet echt de belofte waarover gesproken wordt, ik moet dat tegenspreken. Daarin is nooit gesteld dat het Heemmuseum zomaar zou overgebracht worden naar de Huysmanhoeve. Van in het begin is er een goede inschatting gemaakt van die elementen die te integreren waren en niet te integreren. Vandaar dat in de overeenkomst, die ook over de middelen gaat die Eeklo investeert in de Huysmanhoeve, is afgesproken dat we het mogelijk maken van een geleidelijke en selectieve overbrengen van het Heemmuseum en de VVV Eeklo en van de collectie van het Jenevermuseum. Selectieve, in die zin: die elementen die bruikbaar waren om het karakter van de Huysmanhoeve net te versterken. Een grotere ambitie zat er niet in. Er zat niet de ambitie in van er een nieuw museum van te maken. Trouwens, in het meerjarenplan en het masterplan dat wij gemaakt hebben voor de Huysmanhoeve is die ambitie eigenlijk nooit voorzien geweest. De stand van zaken vandaag is dat een aanzienlijk deel van de attributen terug te vinden zijn in het woonhuis. Die zijn reeds geselecteerd, hoeve en koeienstal, en daar worden ze geëxposeerd. Uiterlijk 15 december, heel binnenkort, verdwijnt alles uit Het Leen. Dit is echter een moeilijk proces geweest. De deadlines zijn al tien keer verlegd en met verschillende jaren. Alles verdwijnt dus richting Jenevermuseum, een locatie van de stad die hierin verder een oplossing zal zoeken, maar nadat het getaxeerd is, aan waarde geschat door de diensten van de provincie. Tot die tijd zal ook

gezocht worden naar de juiste bestemming voor diverse onderdelen van de collectie. Delen gaan naar stedelijke sites. Ze horen thuis in Eeklo. Delen gaan naar andere musea. Voor die delen die dubbel zijn of voor andere musea meer van belang zijn dan ze in Eeklo te houden. Een aantal zaken gaan terug naar de eigenaars. Sommigen hechten er waarde aan. Sommigen zeggen: voer het maar weg. Met bepaalde elementen worden educatieve koffers gemaakt, zoals collega Dauwe ook gezegd heeft. Dus ik denk dat wij onze inspanning vanuit de provincie maximaal gedaan hebben. Ik begrijp zeer goed de gehechtheid van de mensen die louter op vrijwillige basis die collectie hebben verzameld en tentoongesteld. De attractiviteit was tot bijna niets herleid. De manier waarop het nu ingezet wordt, kan voor een deel van de collectie een nieuwe belangstelling betekenen en kan een aantal functies in Eeklo en in de Huysmanhoeve opnieuw meerwaarde geven. Maar ik denk dat de juiste afhandeling hierin gebeurd is en dat de overeenkomst met de stad Eeklo, met de VVV op een correcte manier gevolgd is.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer gedeputeerde.
Mijnheer Bauwens, dat volstaat? Goed.
Dan ga ik over naar de heer Franck, onroerend erfgoed en de cel vergunningen.
Mijnheer Franck, u heeft het woord.

De heer Franck

Dank u. Mijn vraag komt eigenlijk een beetje overeen met de vraag van de heer De Vis, behalve dat het bij hem over houderig erfgoed gaat en bij mij eigenlijk over onroerend erfgoed.

Mevrouw de voorzitter

Vandaar dat ik ze afzonderlijk laat stellen.

De heer Franck

Ja, perfect. De vraag is eigenlijk, met het verdwijnen van cultuur uit de provincie vrees ik een beetje dat de aandacht voor cultureel erfgoed, onroerend erfgoed, een beetje zal verminderen. Ik heb onlangs het geval meegemaakt van een kasteel dat afgebroken is in een KMO-zone, een toekomstige KMO-zone, ondanks negatieve adviezen van de gemeente, van de Gecoro, van de cultuurraad enzovoort, erfgoedcommissie. Eigenlijk is mijn vraag, en dat kan eventueel Monumentenwacht zijn, wanneer zo een vraag op een deputatie komt, moet men dat niet een keer laten onderzoeken door bijvoorbeeld Monumentenwacht of door de nieuw aan te werven mensen op de dienst cultuur die dan eigenlijk zouden moeten oordelen of het bewaren van dat onroerend erfgoed nodig, nuttig enzovoort is en ook een aantal voorstellen doen? Ik kan mij voorstellen dat een oud gebouw niet meer kan gebruikt worden voor een bedrijventrum, maar het kan wel geïntegreerd worden in bijvoorbeeld een nieuw kantorengedouw. Eigenlijk is dat een beetje naar de toekomst kijken, want de zaken die nu verdwijnen, zijn voor eeuwig weg. Ik denk dat wij daar als provincie, want de deputatie heeft uiteindelijk genomen de vergunning om af te breken. Ik vraag dat de Monumentenwacht of een andere dienst niet voorafgaand deze onroerende goederen zou inspecteren.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer Franck. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde.
Mijnheer Dauwe, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Mevrouw de voorzitter, dank u, en ook dank, beste collega's, aan de heer Franck voor zijn andermaal terechte bekommernissen voor ons onroerend erfgoed. Het reglement investeringsubsidies dat op

DEBATTEN

15 november laatsleden, deze maand nog, goedgekeurd werd, focust inderdaad mee op klein historisch erfgoed dat niet beschermd is. Maar daarnaast stelt u nu terecht de vraag of er een vacuüm zal ontstaan voor grotere gebouwen, zoals kastelen, kloosters en kerken. Veel van deze gebouwen zijn als monument beschermd of liggen in een beschermd dorps- of stadsgezicht. Daarvoor is natuurlijk het Vlaams Gewest verantwoordelijk. Het Vlaams Gewest is ook de instelling die toezicht houdt en zij alleen heeft ook, wat we wilden noemen, het handhavingsbeleid. Bijna al deze gebouwen staan minstens op de zogenaamde vastgestelde lijst van het Agentschap Onroerend Erfgoed. Dat betekent dat men daarop een zorg- en informatieverplichting heeft laten rusten en dat sloop onmogelijk is zonder toelating. Maar veel van deze gebouwen zijn ook lid van Monumentenwacht. Vanuit de provinciale dienst erfgoed wordt ook voor deze gebouwen zeer vaak advies gevraagd en kunnen wij advies, ik druk op het woord, advies geven aan de betrokken instellingen. Als we al deze elementen in acht nemen, dan is een vacuüm waar u voor vreest, behoudens een aantal uitzonderingen die misschien de regel bevestigen, u spreekt daar juist over een kasteel dat ik ook ken in een KMO-gebied – algemeen gezien moet ik zeggen dat de vrees dat men vandaag in Vlaanderen zomaar willekeurig een beschermd gebouw afbreekt, klein of onbestaande is, uitzonderingen niet te na gesproken. Vanuit het onroerenderfgoedbeleid heeft de provincie, en dat moet ik toch onderstrepen, geen formele verantwoordelijkheid inzake vergunningen. De rol ligt wat onze provincie betreft op het vlak van sensibilisering en stimuleren en dat willen we eigenlijk graag zo houden, want de ervaring heeft immers geleerd als men tegelijk als inspecteur en als consultant op het terrein komt, dat de geloofwaardigheid wordt aangetast. Wel kunnen we er samen met de collega's van ruimte preventief voor zorgen dat waardevol erfgoed, mevrouw Verhoeve, zoveel mogelijk verankerd wordt in het ruimtelijk beleid en daarin kansen krijgt, en dat daarin ook kansen gezien worden om bij ruimtelijke ontwikkelingen erfgoedwaarden te vrijwaren of zelfs te versterken. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Goed, ik dank u, mijnheer gedeputeerde.
Mijnheer Franck.

De heer Franck

Het gaat in deze natuurlijk – als de gebouwen beschermd zijn, is er denk ik geen enkel probleem voor eventuele afbraak. Het gaat dan wel over bijvoorbeeld kastelen die niet beschermd zijn en die dikwijls in slechte staat zijn en die misschien niet meer kunnen gered worden. Ik denk dat je dan als deputatie eigenlijk nood zou hebben aan een degelijk verslag van de toestand van het gebouw en [micro uit] moet dat eventueel bewaard worden, dat was eigenlijk de vraag.

Mevrouw de voorzitter

Goed, ik dank u, mijnheer Franck.
Mijnheer gedeputeerde.

De heer gedeputeerde Dauwe

Voor alle duidelijkheid wil ik er toch op wijzen dat onze diensten daarin niet echt gevat werden, dat is één, dat er een ruime publieke connotatie als het ware gegeven is aan de feiten waarop u doelt, maar dat het in feite de bevoegde Raad voor Vergunningsbetwistingen geweest is die de machtiging tot sloop de facto heeft verleend.

Mevrouw de voorzitter

Goed, ik dank u, mijnheer Dauwe.
Dan geef ik het woord aan de burgemeester, de heer Verzele, over erfgoedsites Ename, Velzeke en de veranderingen.
U heeft het woord.

De heer Verzele

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het is een beetje naar analogie van de vorige vraag van de heer Franck die toch ook al jaren een vurige voorvechter is van het cultuurbeleid en daar altijd in positieve zin over praat, wat we uiteraard toejuichen. De plaat blijft dus inderdaad een beetje draaien. We gaan een beetje de provincie langs en we komen nu op het gebied van Ename en Velzeke. Zo hebben we een keer alle plaatsen aangedaan vandaag denk ik. De plaat blijft misschien een beetje hangen, maar op den duur, de heer Franck spreekt ook over spreiding van cultuur en erfgoed, dat dat een beetje moeilijk wordt en dat het niet altijd heel eenvoudig is. Ja, de plaat blijft inderdaad dezelfde, maar ik weet op den duur niet meer of een plaat ook cultuur is of dat het dan erfgoed is. Ik ga er ook nog een keer over nadenken. Mijn plaat draait als volgt. De musea van Ename en Velzeke zijn twee zeer belangrijke erfgoedsites voor onze provincie met een groot interessepotentieel. Dus de vragen zullen gaan vooral naar de verandering voor de bezoeker en over de musea, of de zaken daar anders zullen voorgesteld worden en de cultuuractiviteiten daar zullen verdwijnen of veranderen. Steeds werden de cultuuractiviteiten en de andere activiteiten op beide sites gezien als hoogwaardig, exceptioneel en als een meerwaarde voor het cultureel aanbod in onze provincie Oost-Vlaanderen. Velzeke, waar je steeds de Open Monumentendag had, Krokuskriebels, Vuurfeest en dergelijke, naast de vaste collectie en de tijdelijke tentoonstellingen. Die de vaste collectie, dus het dagelijks leven van onze ouders, altijd weergegeven heeft aan de hand van de bodemvondsten uit de streek aldaar. Dus die site is uiteraard gelinkt aan de vroege Middeleeuwen. En ook zoals in Ename, die mooie activiteiten en gebeurtenissen die gekoppeld werden en onder andere de Museumnacht, openluchttentoonstelling van Ename Actueel, waar er ook lokale actoren aan deelnamen, wat niet onbelangrijk is dat men daar ook als men het culturele begint te scheiden, de lokale actoren daar wegneemt rond de streek van Ename. Dan denk ik ook aan de concerten die daaraan verbonden zijn in de Sint-Laurentiuskerk. We hebben onlangs ook een uitnodiging gehad in verband met het optreden van Gospodi, het vocaal ensemble. Ook zag ik sommigen van deze raadsleden aanwezig op een concert van B'Rock enkele jaren geleden. Het unieke van die site is de mix van zowel het archeologische, de kerk, het museum en het bos, maar ook het culturele daaraan gekoppeld. De archeologische site die overblijfselen bevat van de vroegmiddeleeuwse burcht, handelsneerzettingen en de Benedictijnenabdij, maar dat is ook de kerk, het museum en ook uniek het bos dat eraan gekoppeld is, want niet zo vaak voorkomt dat de mix van die vier aanwezig zijn. Dus vandaar de herhaling van mijn vraag: wat zal er veranderen voor de bezoeker, ook naar de cultuuractoren die eraan deelnemen? Zullen de musea op een andere manier worden voorgesteld of behandeld worden of anders ingevuld worden? Zullen de cultuuractiviteiten verdwijnen of toch op een andere manier, zonder echt te scheiden, toch een oplossing vinden daarvoor? Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer de burgemeester van Kruishoutem.
Mijnheer gedeputeerde, mijnheer Dauwe, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Mevrouw de voorzitter, achtbare collega's, mijnheer Verzele, uw blijvende interesse voor de toekomst van onze PAM's gelegen in uw streek siert u en ze gaat ons eveneens ter harte. Het klopt dat Vlaanderen voor de beide PAM's eerst gekeken heeft of deze toenmalige musea niet overgenomen moesten, konden worden door lokale besturen, daarmee bedoel ik de stad Oudenaarde en ook de stad Zottegem, of door de Vlaamse overheid. Echter, uiteindelijk is, en ik onderstreep op nadrukkelijke vraag van de Vlaamse overheid zelf omdat de betrokken steden niet bij machte waren of dat niet onmiddellijk zo goed zagen zitten, is Oost-Vlaanderen ingegaan op de vraag om verder zorg te blijven dragen voor de beide PAM's. Niet meer als musea, want daar is de provincie niet meer voor bevoegd, maar wel als erfgoedsite, wat wel nog mogelijk is. De invalshoek wordt nu duidelijk gewijzigd. In plaats van vanuit de respectievelijke museumcollecties die persoonsgebonden zijn te vertrekken, wordt het verleden dat geëxposeerd wordt in deze centra vanuit het onroerend erfgoed ook bekeken. Respectievelijk de sites, de erfgoedlandschappen, de kerken, het erkend depot, allemaal grondgebonden instellingen. Vanuit dat oogpunt bekijken we nu de verdere werking van deze sites. De sites in Ename en Velzeke zijn momenteel reeds ingebed in toeristische circuits, zoals u terecht stelt. Dit zal in de toekomst in samenwerking met diverse toeristische diensten nog versterkt worden. In de rand hiervan mag ik zeggen dat ik vandaag in de kranten lees dat in heel België het toerisme, mijnheer Couckuyt, in Oost-Vlaanderen

DEBATTEN

dat door u aangestuurd wordt, het meest gestegen potentieel heeft van gans ons land en ook de grootste expansie kent. Ik denk dat dat toch wel een compliment is voor onze dienst toerisme. Ook de link vanuit deze erfgoedcentra met de regio, het schone Oost-Vlaanderen, zal in de toekomst versterkt worden. Voor ons onroerenderfgoedbeleid kunnen zij gelden als een voorbeeld om welbepaalde aspecten van erfgoedzorg en erfgoedontsluiting verder te laten beleven en kunnen ze de sector en het publiek mijns inziens blijven inspireren en zullen zij een kroon blijven vormen aan de activiteiten en de werking van ons provinciebestuur. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer Dauwe.
Mijnheer Verzele.

De heer Verzele

Ja, misschien heel kort, maar niet rechtstreeks naar aanleiding van het antwoord van de heer gedeputeerde, die toch wel onrechtstreeks iets anders aanhaalt, het feit dat hij ook aanhaalt dat de stad Oudenaarde en de stad Zottegem niet zo happig waren, waarschijnlijk om budgettaire redenen, om de zaak over te nemen en dan moet men naar de Vlaamse gemeenschap die blijkbaar ook niet zo happig was. Hij raakt eigenlijk nog een keer het punt dat ik aangehaald heb in mijn allereerste tussenkomst van: had men op voorhand eens gekeken, heel veel gemeenten zullen op het cultureel aanbod dat Oost-Vlaanderen aanbiedt, niet kunnen op ingaan. Dan is de vraag: zal de Vlaamse gemeenschap dat opvangen? Ik wil dat nog eens herhalen, dat dat weer wordt blootgelegd. [microfoon uit] nog altijd om daar een oplossing aan te bieden. Dus wij hopen dat dat ook met andere zaken gebeurt en het feit dat het ook gelinkt wordt aan andere zaken. Ook heeft de heer gedeputeerde aangehaald dat het ook bevorderlijk is voor Toerisme Oost-Vlaanderen. Ik denk dat het inderdaad geen Vlaamse aangelegenheid is, geen gemeenteaangelegenheid is, maar een bovenlokale. Dat wil eigenlijk zeggen dat er op bovenlokaal gebied tussen Vlaanderen en de gemeenten heel goed werk geleverd wordt. Ik juich dat toe. Noem dat nu provincie of iets anders. In dit geval noemt dat hier nog altijd provincie denk ik. Ik juich het toe dat het bovenlokaal orgaan prachtig werk levert en zijn nut bewijst op elk gebied, ook zelfs nog voor de zaken die men niet zou moeten overnemen en die men blijft verderzetten. Dank u wel voor dat onrechtstreeks bevredigend antwoord, dat tegelijkertijd ook een beetje kwaad bloed zet en nogmaals mijn oproep om blijven te gaan voor verdediging van al wat waardevol is op cultureel gebied en te blijven gaan vanuit de gemeenten en de Vlaamse gemeenschap en uiteraard, mevrouw, het is ieder ons taak van dit halfroond. Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Het is juist, mijnheer Verzele. Goed, dan mag ik overgaan ... of wenst iemand nog tussen te komen? Neen? Goed, dan ga ik over naar mevrouw Demuyt, erfgoed toegankelijk maken voor publiek. Mevrouw Demuyt, u heeft het woord.

Mevrouw Demuyt

Dank u wel. De provincie wil het onroerend erfgoed in Oost-Vlaanderen kwaliteitsvol bewaren en toegankelijk maken voor het publiek. Wij vinden dat de provincie ook meer maatregelen moet treffen om die provinciale erfgoedcentra uit te spelen als toeristische troef. Er zijn er wel een aantal die zeer vertrouwd zijn bij het publiek, waaronder het PAM en het Mola, die zijn toch wel een beetje gekend. De erfgoedsite in Baasrode geniet weliswaar al wat bekendheid, maar toch niet zo een grote bekendheid zoals de andere. Wij vinden dat dat ook zeker nog verder moet uitgebouwd worden. We hebben ook wel gezien dat daar centen voor voorzien zijn om dat verder uit te bouwen. Maar het is ook wel een beetje de vraag van: oké, die staan daar al een paar jaar klaar, die centen, maar hoe ga je dat nu concreet doen? Dat is een beetje de vraag.

Mevrouw de voorzitter

Goed, mevrouw Demuyt. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde. Mijnheer gedeputeerde, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Mevrouw de voorzitter, andermaal dank dat u mij het woord verleent. Beste collega's, mevrouw Demuyt, erfgoed toegankelijk maken voor het publiek, zoveel mogelijk toegankelijk maken voor het publiek, dat is inderdaad iets waar onze provincie wil toe bijdragen. En niet alleen dat toegankelijk maken, maar ook het kwaliteitsvol bewaren van dit erfgoed in onze Oost-Vlaamse provincie. Want inderdaad, zoals u suggereert, erfgoed draagt bij in zijn onroerende dimensie tot de streekidentiteit en vormt dan ook op zichzelf een blijvende grote aantrekkingsfactor. U heeft gelijk, vanaf dat grondgebonden perspectief kunnen onze sites nog meer als troef uitgespeeld worden. En natuurlijk willen we dat natuurlijke bondgenootschap tussen erfgoed en toerisme, zoals in de vorige tussenkomsten aangehaald, nog meer benutten en samen verhalen schrijven waarin het verleden in een regio benaderd wordt vanuit het grondgebonden erfgoed en op die wijze naar het publiek ontsloten wordt. Nu, de provinciale erfgoedcentra, de vijf provinciale molensites, Ename, Velzeke, Baasrode, waar u een bijzondere belangstelling voor hebt en ik ook, kunnen daar een belangrijke rol toe bijdragen omdat zij momenteel reeds ingebed zijn in toekomstige circuits en zullen blijven in de toekomst voor onze provinciale activiteiten. Nu, u spreekt weer terecht over de situatie in Baasrode. Collega Van Gucht heeft daar ook regelmatig op tussengekomen. Ik denk te mogen stellen met enige blijdschap ik denk in de gemeenteraad van Dendermonde, en ik zie u knikken, is mij absoluut beloofd van eindelijk komaf te maken met deze zaak. Het is niet zo eenvoudig. Ik ga de geschiedenis niet herhalen. U weet welke problemen er op het veld waren tussen bepaalde verenigingen die daar actief waren. U weet ook dat het provinciebestuur, en ik denk, mijnheer eerste gedeputeerde en beste collega's, dat dat morgen in de deputatie komt, nog een aanpalend pand dat eigenlijk daarin verweven zat, een huisje, heeft kunnen aankopen om de site te vergroten en nog meer toegankelijk te maken. Dat gebeurt morgen. Om een lang verhaal af te maken, we zitten nu eigenlijk in polepositie om het geld dat wij jaren gekoesterd hebben voor dit belangrijk element van het varend erfgoed in Vlaanderen – het zal het enige varend erfgoeddepot en varend erfgoedmuseum, ik mag het niet meer gebruiken in Vlaanderen blijven – van dat nu effectief te realiseren. De dynamische ontsluiting van deze sites kan dan ook een rol vervullen als katalysator en voortrekker voor de publieke ontsluiting van andere sites. Een rol die we trouwens nadrukkelijk kunnen opnemen in het kader van ons erfgoedbeleid. Dit vraagt inderdaad, zoals u suggereert, continue investeringen en we doen dat ook binnen de budgettaire mogelijkheden die in onze provincie overblijven. Dus wat Baasrode betreft, concreet wil ik u zeggen dat de nakende interne staats Hervormingen en onderlinge twisten de voorbije jaren een rem hebben gezet op de verdere ontwikkeling van de site. Met deze obstakels nu uit de weg zijnde, is er met de stad en de vzw Scheepvaartmuseum overleg geweest, ik was daarbij aanwezig, om verder uit te bouwen. De beschikbare 1.800.000 euro zal hiervoor nog deze legislatuur, collega's, gebruikt worden, onder meer voor instandhoudingswerken, verbetering van de toegang en een overstap van de huidige hoofdzakelijk museale werking naar een levendige site rond het zo belangrijke varend erfgoed in Vlaanderen. De toekomstige samenwerking zal sterk worden ingebed binnen het beleid van Toerisme Scheldeland en Schelde Sterk Merk. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer gedeputeerde. Dan ga ik over naar de heer De Roo over kerkenbeleid, het project Kerk in het midden.

U heeft het woord, mijnheer De Roo.

De heer De Roo

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Beste collega's, de toekomst van de parochiekerken is een thema dat ondertussen ingeburgerd is bij de verschillende stads- en gemeentebesturen. De laatste jaren is de bewustwording gegroeid rond de nood aan een kwalitatieve neven- of herbestemming van de kerken die niet meer voor een eredienst weerhouden worden. Vele steden en gemeenten hebben een goedgekeurd kerkenbeleidsplan dat de basis legt van het toekomstig beleid rond het kerkelijk patrimonium. We staan dus voor een grote uitdaging om een gepaste herbestemming te zoeken. Om de lokale besturen bij te staan, zijn er reeds enkele initiatieven opgestart. Kerk in het midden is een initiatief van de provincie die

DEBATTEN

onlangs ook aandacht kreeg in de pers. Mijn vraag, heel kort: hoe staat het in het algemeen met het zoeken naar nieuwe bestemmingen voor kerken in onze provincie?

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer De Roo. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde.
Mijnheer Dauwe, u heeft het woord.
Ah, mijnheer Moens, u wilt tussenkomen na de heer Dauwe?
Ja, mijnheer Dauwe, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Dank u wel, mevrouw de voorzitter van de provincieraad. Beste collega's, achtbare collega De Roo in het bijzonder met uw belangwekkende vraag over het kerkenbeleid rond het thema Kerk in het midden. Uw interesse in het project Kerk in het midden is voor ons zeer belangrijk, want het steunt onze provincieraad in een beleid dat wij zullen trachten te voeren met de steun van u allemaal. Dit is allemaal een Platteland Plusproject mee gedragen, eerste gedeputeerde, door uw budgetten, door de inspanningen van uw medewerkers, met de provincie Oost-Vlaanderen, Vormingplus Gent-Eeklo en Open Kerken vzw als copromotoren. Binnen dit project is het de bedoeling om aan de verschillende participanten, dat zijn de parochianen, maar ook buurtbewoners, gelovigen, ook niet-gelovigen, om met hen samen te zoeken naar een toekomstig gebruik van de al dan niet tijdelijk of volledig gedesaffekteerde parochiekerken. Tijdens dit project zullen we twee kerken begeleiden. De eerste pilotkerk is de Kerk van Overslag in Wachtebeke. De tweede pilotkerk zal geselecteerd worden via een open oproep die tegen het einde van het jaar bekend zal gemaakt worden. De selectie zelf is voor de eerste maanden van het nieuwe jaar en uit de ervaringen van deze twee cases zal een methodiek afgeleid worden die dienstig zal zijn voor alle vergelijkbare uitdagingen met betrekking tot andere leegstaande of in leegstaand komende parochiekerken. Hoewel het provinciebestuur niet over een concreet beslissingspact beschikt – de meeste van die kerken zijn van ons geen eigendom, het zijn gemeente-eigendommen, sommige van vzw's die gebouwd hebben na het concordaat of van kerkbesturen – kunnen we vanuit een grondgebonden monumentenzorg en complementair met andere overheidsinitiatieven een faciliterende en ondersteunende rol opnemen. Onze jarenlange ervaring, dienstverlening en uitgebreid netwerk laat toe dat wij in combinatie met de ervaringen uit dergelijke pilotprojecten, Kerk in het midden dan, een belangrijk kennisplatform kunnen zijn voor onze lokale beslissingsnemers in heel Vlaanderen. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer gedeputeerde. Goed, mijnheer De Roo? Ja.
Ah, mijnheer Moens, dat zou ik niet willen, dat ik u vergeet. Mijnheer Moens, excuseer, u heeft het woord.

De heer Moens

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik vond het een zeer interessante vraag. We hebben het hier al gehoord: in het kader van erfgoed heeft en betekent de provincie zeer veel. Ook op het gebied van religieus erfgoed heeft de provincie al grote inspanningen gedaan. Nu, de tussenkomst of de vraag die ik daarbij heb: wat gaan we doen met het roerend religieus erfgoed, wat met de inboedel? Het is hier al gezegd: onze kerken zijn vaak pareltjes, dat zijn kleine musea, dat zijn ook de woorden van de deputé zelf en dat klopt ook. We hebben daar een taak gekregen, maar wat gaan we daarmee doen? Dat is toch wel een bezorgdheid. Is er voldoende gecommuniceerd naar de hogere overheid? Is erover nagedacht? Want op dat gebied heeft de provincie een zeer mooie en een zeer belangrijke rol gespeeld, u weet, als het goed is, zeg ik het ook graag, rond inventarisering. Ik denk dat het grootste werk praktisch gedaan is, maar ik ben er toch niet zeker van dat het overal al gebeurd is. Maar ook naar logistieke ondersteuning, naar onderhoud en dergelijke meer. Dus het is eigenlijk een stukje vanuit een bekommernis. Is dat nu een vacuüm of wat wordt daarmee gedaan?

Mevrouw de voorzitter

Goed, mijnheer Moens. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde. Mijnheer Dauwe, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Onze collega, mevrouw de voorzitter, snijdt daar een prangend en actueel probleem aan. Er is moeilijk een oplossing voor te geven, maar onze provincie heeft daarin een visie die niet altijd deze is van Vlaanderen. Sta mij toe dit te verduidelijken. Het roerend erfgoed in kerken is volgens mij, en ik mag mij tot u richten in uw andere functie en hoedanigheid, en ook de confraters met mij in deze zaal zullen dat beklemtonen, dat er naast roerend erfgoed ook nog iets bestaat als roerend erfgoed dat eigenlijk een deel is dat onroerend geworden is door bestemming. Ik denk dan aan altaren, preekstoelen, liturgische gewaden, kelken. Wij beschouwen dat niet zozeer als roerend erfgoed dat losmakelijk op de markt kan gebracht worden, maar dat eigenlijk onlosmakelijk verbonden is met de plaats waarvoor het gemaakt is, waarin het zich bevindt en waar het gebruikt kan worden. Ik mag u zeggen dat onze provincie daar ook effectief vandaag al op inzet. Ik mag verwijzen, mijnheer eerste gedeputeerde, naar de prachtige gewaden, ik heb ze gezien op foto, van de kerk van Vinkt. Mooie mantels. Wat zegt u? Sint-Bartolomeüskerk, de martelaar. Er is nog veel bloed op die gewaden van vorige eeuwen. Die zijn nu gekuist, gereinigd, dat goudbrocaat is hersteld. Dat zijn dus eigenlijk *in se* roerende goederen, zoals u zeer goed weet, maar die in feite onroerend geworden zijn door bestemming, die een bepaalde dienst hebben in dat gebouw, die we ook als dusdanig beschouwen. Vlaanderen moet op dat juridisch punt nog een beetje overtuigd worden. Er zitten veel te weinig juristen in die commissie, maar dat buiten beschouwing gelaten. Maar in elk geval, wij hebben daar oog voor en wij pleiten, en de vraag is zeer terecht, dat ook al deze voorwerpen bewaard blijven *in situ* en dat die dan, gewoon omdat ze *in situ* moeten bewaard blijven en niet overgaan naar Parkum of andere instellingen, dat die onder het toekomstig beleid van onze onroerende erfgoeddiensten blijven vallen. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Goed, ik dank u.
Mijnheer Moens.

De heer Moens

Ja. Ik ben eigenlijk blij dat er een oplossing wordt gezocht voor deze bekommernis. Ik denk dat dat ook belangrijk is. Maar u kunt wel zeggen, mijnheer de député, van: een aantal zaken, een aantal attributen, schilderijen, kelken blijft of wordt dan roerend erfgoed. Maar er gaan toch een aantal zaken zijn die daar toch buiten vallen. We kunnen niet alles doen. Dat is mijn vrees een beetje. Gaat dat wel in de goede handen terecht komen? Ik denk dat dat een zeer belangrijk aandachtspunt is.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer Moens.
De goede handen, mijnheer Dauwe, mijnheer gedeputeerde.

De heer gedeputeerde Dauwe

De goede handen zijn natuurlijk de zorgzame handen die dat erfgoed bewaren. In feite moet ik zeggen dat eigenlijk de eigenaar van het geheel – zoals het Lam Gods in de kathedraal juridisch gezien van ons is, zo zijn de eigenaars van de kerken ook eigenaar van de inboedel. In beschermd kerken is dat beschermd inboedel heb ik daarjuist gezegd. Het zal er dan van afhangen of de kerkfabrieken, voor zover die eigenaar of beheerder zijn van de tijdelijke goederen, dat die de nodige zorg zullen blijven dragen, niet voor de zeer belangrijke stukken waarnaar u verwijst, maar ook van zogenaamde secundaire negentiende-eeuwse voorwerpen, dat die niet op de markt gesmeten worden, maar dat die bewaard blijven. Maar wij als provinciebestuur hebben op dat punt eigenlijk geen enkele dwingende macht om iets te doen of niet te doen, tenzij met akkoord van de betrokken eigenaars, voor de zaken die niet onroerend

DEBATTEN

zijn door bestemming, want die volgen het statuut van het gebouw waaraan ze gekoppeld zijn.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer gedeputeerde.

Dan kom ik bij mevrouw Dooms, verdwijnen van werkingssubsidies voor de archieven.

Mevrouw Dooms, u heeft het woord.

Mevrouw Dooms

Dank u wel. Mijnheer gedeputeerde, u schrapt de werkingssubsidie voor culturele archieven. Dat is bijzonder jammer, want het is niet omdat we vanaf 1 januari 2018 de bevoegdheid cultuur verliezen, dat wij alle verenigingen die als cultuur worden benoemd, geen geld meer kunnen geven. De provincie blijft bevoegd voor erfgoeddepots en volgens mij is een archief nog altijd een erfgoeddepot. U zou natuurlijk kunnen stellen dat het archief van de provincie Oost-Vlaanderen en van haar voorgangers sowieso bij een rijksarchief zou terechtkomen en niet bij een cultureel depot. Maar ik denk dat u ook genoeg weet van historisch onderzoek en van archiefbeleid dat de opdeling helemaal niet zo theoretisch en vooral niet logisch is. Als ik kijk naar mijn eigen partij, toen wij nog Agalev heetten, werd het archief gedeponereerd bij het KADOC in Leuven. Bij de naamsverandering werd alles overgebracht naar het AMSAB hier in Gent. Daar zit totaal geen logica in. Ik kan mij inbeelden dat misschien over honderd jaar mensen zich gaan afvragen waarom we het niet bij het Liberaal Archief hebben gedumpt. Dus op zich, er zit geen logica in, in archiefbeleid. Elk archief heeft bovendien nog ontelbare meters onontsloten materiaal. Het kan zeer goed zijn dat daarin ook materiaal zit van de provincie Oost-Vlaanderen of van de voorgangers. Alle archieven worden ondergefinancierd, dus alle kleine beetjes helpen. Ik vind het daarom heel jammer. We zullen dan ook een amendement indienen om terug de subsidies voor de culturele archieven opnieuw in te voegen. Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mevrouw Dooms.

Mijnheer gedeputeerde, mijnheer Dauwe.

De heer gedeputeerde Dauwe

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Mevrouw Dooms, u weet waarschijnlijk dat u met uw belangstelling voor de zorg van het archief eigenlijk trapt op de achillespees, op mijn eigen achillespees, want ik ben van in mijn jeugdige leeftijd erearchivaris, benoemd indertijd nog door gouverneur De Kinder van de gemeente Lebbeke. Ik heb altijd een bijzondere belangstelling gehad voor het beschermen en behouden van archieven. Ik kan u zeggen dat ik vanuit mijn professionele functie al gezorgd heb voor een paar kilometer aan beschermde archieven. Dat daarnaast gezegd, ik wil dat toch ook eens zeggen. Het klopt inderdaad dat de subsidies voor culturele archieven zullen overgenomen worden, dat zegt men toch, en dat behoort inderdaad tot het persoonsgebonden luik van erfgoed. Nu, wat het depotbeleid betreft, is het belangrijk dat er toch een nuance aan toegevoegd wordt. Ik denk dat het datgene is waarop u doelt. Het is namelijk zo dat er een onderscheid moet gemaakt worden tussen depotwerking van zuiver roerend erfgoed, persoonsgebonden stukken waaronder ook de archieven vallen, en depotwerking van onroerend erfgoed, met andere woorden: stukken betreffende grondgebonden materies. De provincie mag zich inderdaad alleen maar bezighouden met deze laatste vorm van depotwerking, ook wat archieven betreft. Archieven zijn voor ons maar mogelijk te aanvaarden als ze onlosmakelijk behoren, bijvoorbeeld bij archeologische vondsten die als onroerend kunnen beschouwd worden. In elk geval deel ik wel het belang dat u hecht aan archieven en laten we geen kans voorbijgaan om de Vlaamse overheid te wijzen op haar nu groeiende verantwoordelijkheid ter zake. Vooral zoals het was in de jaren 1976 met de fusie van de gemeenten, nu met het leegstaan van kerken, van pastoriën. Ik ga u geen voorbeelden geven die ik zelf persoonlijk ken, het zou ons te ver leiden, maar het is inderdaad soms schrijnend. Aanvullend kan ik nog stellen dat de provincie zich wel nog kan inzetten, en dat wil ik toch onderlijnen, op de valorisatie en op de publiekswerking rond archiefbronnen die als grondgebonden kunnen worden beschouwd. Zo zullen we, als alles meevalt, de subsidies zijn voorzien, in 2018 nog twee belangrijke

landboeken kunnen uitgeven, van Stekene en van Deinze. Dat zijn onvoorstelbaar belangrijke stukken die meestal op één exemplaar bestaan en die bestaan of die zijn verloren. Dat geeft dus de toestand van het grondareaal, de bezittingen, de staat van de gronden, drassig enzovoort, weer op een bepaald moment. U weet dat allemaal. Het is uiterst belangrijk dat dat geconserveerd wordt. Daar is geen geld voor voorzien bij de huidige archieven. Ik denk dat ze ons zeer dankbaar zijn en zullen blijven wanneer we deze materie verder kunnen uitgeven.

Ten slotte wil ik ook wijzen op het initiatief van eGov, archiefsamenwerking met lokale overheden, zo heet dat dus, de sectie eGov archiefwerking met lokale overheden, waarvoor trouwens nu een aanwervingsprocedure loopt voor een projectcoördinator. We gaan dus een projectcoördinator aanwerven om die zaak te faciliteren. Het is de bedoeling om lokale besturen te faciliteren om het digitale luik van de publiekswerking op dat punt te optimaliseren en zoveel mogelijk unieke documenten, archieven, hetzij in het algemeen rijksarchief te deponeren, hetzij te digitaliseren op die wijze dat ze voor iedereen toegankelijk kunnen zijn. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Ik dank u, mijnheer gedeputeerde. Ik kijk naar mevrouw Dooms. Goed?

Dan ben ik gekomen aan de erediens en de niet-confessionele gemeenschappen en dan kom ik aan de laatste vraag. De laatste vraag zal gesteld worden door mevrouw Dooms, audit/curatele Provinciale Instelling voor Morele Dienstverlening.

Mevrouw Dooms, u heeft het woord.

Mevrouw Dooms

Dank u wel. De provincie is wettelijk verantwoordelijk voor het aanzuiveren van de tekorten van zowel de kathedrale kerkfabriek, orthodoxe kerkfabriek, moskee en de Provinciale Centra voor Morele Dienstverlening. Nu, elke gemeenschap en Centrum voor Morele Dienstverlening heeft al jaren een begrotingstekort. Wij zijn verplicht om het aan te zuiveren. Ik kan daar mee leven. Ik heb nu een berekening gemaakt sinds 2014. De berekening, u moet het bezien als een grootorde, de getallen, want de eerste cijfers zijn gebaseerd op de cijfers na de derde begrotingswijziging en voor 2018 is het bedrag dat geclaimd wordt in de huidige begroting. Daaruit blijkt dat wij vrij veel spenderen aan het aanzuiveren van het begrotingstekort. De kathedrale kerkfabriek Sint-Baafs geven wij ongeveer 1.160.000 euro.
[microfoon uit]

Mevrouw de voorzitter

Uw micro.

Mevrouw Dooms

Voor de vijf moskeeën is het 670.000 euro en voor het Centrum voor Morele Dienstverlening sinds 2014 is het 5.750.000 euro. Nu, zelfs als we de drie, dus de kathedrale kerkfabriek, de orthodoxe en de moskeeën, samentellen, komen we op 2.100.000 euro. Dat is nog altijd niet de helft van hetgeen wij spenderen aan het Centrum voor Morele Dienstverlening. Nu, ik ben niet de persoon die ervan uitgaat dat het centrum dit met heel slechte bedoelingen doet, maar elk jaar, keer op keer, een begroting indienen waarbij men voor meer dan 1 miljoen euro in de rode cijfers zit, ik denk dat daar een probleem mee is. Moest een normaal bedrijf dit doen, dan zouden wij ons allemaal vragen stellen over de capaciteiten van de bestuurders om om te gaan met geld. Ik stel dan ook voor om dit centrum te helpen, want er is blijkbaar een probleem. Niet enkel het begrotingstekort aanzuiveren, maar echt eens te gaan kijken van: waar gaat het mis? Waar wordt het geld uitgegeven dat ze eigenlijk niet hebben? En hen daar ook bij te begeleiden om te komen tot een zuiver ... allee, iets deftigs in de boekhouding. Dus ik vraag daarom ook een audit van de boekhouding en het onder begeleiding stellen van het bestuur inzake financiële zaken om het bedrijf, de vereniging, terug financieel gezond te krijgen. Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

DEBATTEN

Goed, mevrouw Dooms. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde. Mijnheer Dauwe, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik moet mevrouw Dooms feliciteren, want ze is de alfa en de omega van deze vragenronde. Haar eerste vraag betreffende de Kartoendale en nu haar laatste vraag betreffende de levensbeschouwelijke instellingen. Mevrouw Dooms, inderdaad, dit dossier kent een zeer lange voorgeschiedenis. De financiële verplichtingen van de provincie naar aanleiding van de Provinciale Instellingen voor Morele Dienstverlening (PMID) vloeien voort uit de wet van 21 juni 2002 betreffende de Centrale Raad der niet-confessionele levensbeschouwelijke gemeenschappen. Dus er bestaat een wettelijke verplichting voor de provincie om bepaalde tekorten op de jaarlijkse begroting van de PMID aan te zuiveren. Niettegenstaande dat heeft onze deputatie gemeend om in de zitting van 29 augustus 2016 een aantal principebeslissingen in te voeren en te moeten nemen die als doel hebben de uitgaven van de provincie met betrekking tot de dossiers erediensden en vrijzinnigen in het algemeen in de toekomst beter te beheersen. Daarbij was het de uitdrukkelijke wens van de deputatie om de erkende erediensbesturen en de PMID in de mate van het mogelijke volgens de graad van participatie enzovoort in het Vlaams Gewest zoveel mogelijk op gelijke wijze te behandelen, ik herhaal, voor zover dit wettelijk en decretaal mogelijk was. De PMID was daar niet mee akkoord en heeft een aantal procedures ingevoerd tegen de beslissing van de deputatie, tegen de beslissing van de provincieraad, zelfs bij de Raad van State enzovoort. Ik ga daar niet verder op in. Ze heeft daar in beide gevallen ongelijk gekregen. Er bestaat een wettelijke procedure met betrekking tot de begroting van de PMID. Die is zeer complex. Mijn medewerkers hebben die uitgeschreven. Maar u zal mij het niet kwalijk nemen als ik dat nu niet voorlees. Ik wil ze u wel straks geven. Maar rekening houdend met dit patroon van datgene wat mogelijk en wenselijk is en de houding van de Centrale Raad heeft de deputatie er om voorzichtigheidsredenen steeds voor geopteerd om het initiële door de PMID in haar begroting opgenomen tekort ook te voorzien in het jaarlijks budget van de provincie. Dat is dan ook de reden waarom in het budget 2018 een bedrag van 1.269.250 euro is ingeschreven, zijnde het bedrag dat de PMID in haar begroting van 2018 heeft ingediend, weliswaar in het voorjaar, en opgenomen werd als een tekort in haar begroting. Dit is echter niet het bedrag dat de provincieraad in de zitting van 21 juni van dit jaar heeft geadviseerd. In deze zitting besliste onze raad, alweer conform de deputatie van 29 augustus 2013, om het bedrag, gelet op alles, ik ga niet in detail treden, te brengen op 1.098.850 euro, wat duidelijk iets lager ligt dan het door hen gevraagde bedrag van 1.269.250 euro. De hierboven genoemde voorzichtigheid van de deputatie is dan ook ingegeven door de gedachte dat de betwiste begrotingsartikelen, dat men die zou verhogen naar het initieel door de PMID voorziene bedrag, vandaar ook dat het hogere bedrag voorzien werd in de begroting 2018, maar dat dit eigenlijk het bedrag zal zijn dat ik u daarjuist genoemd heb, 1.098.850 euro. Het probleem hierbij is, waarde mevrouw, dat de mogelijkheden van de provincie ten aanzien van de PMID op basis van de door mij geciteerde wet eigenlijk beperkt zijn. De wettelijke bevoegdheid van de provincie gaat niet zover dat zij een al dan niet externe audit van deze begroting zou kunnen bevelen. Ik heb dat niet gezegd, dat staat in het decreet. Evenmin kan de provincie de PMID onder curatele plaatsen, tussen aanhalingstekens, of haar begroting aanvechten. Integendeel, de provincie is gebonden door de strikte bepalingen van de wet van 21 juni 2002 en binnen dat wettelijk kader kan de provincie de voorbije jaren haar bevoegdheid maximaal uitputten door bepaalde posten die onredelijk zijn en die nadien ook door de nieuwe vertegenwoordigers van de PMID toegegeven worden, te beperken. Zoals hierboven vermeld, keurde de raad dan telkens de initiële door de PMID ingediende begroting goed, waarbij de betwiste begrotingsartikelen telkens opnieuw werden verhoogd, maar naar het initieel door de PMID voorziene bedrag. Telkens werd dan het volledige dossier doorgestuurd aan de FOD, Justitie, met het oog op hun goedkeuring. Probleem hierbij is dat het welles-nietesspelletje voor een deel blijft voortduren, omdat de minister van Justitie tot voor kort naliet om een beslissing te nemen in de hierboven vermelde dossiers van de begroting en begrotingswijziging, maar gelukkig is er sinds kort een beslissing van de minister over het oudst hangende dossier, zijnde de begroting van 2015. Bij ministerieel besluit van 8 mei 2017 besliste de minister immer om de begroting van 2015 niet goed te keuren en hij voegde eraan toe: een nieuw ontwerp van de begroting 2015 dient te worden voorgelegd, waarbij rekening wordt gehouden met de in de overweging gemaakt opmerkingen. Ondertussen heeft onze dienst juridische aangelegenheden en bestuurszaken dit ministerieel besluit aandachtig geanalyseerd, dit in nauw overleg met de advocaat van de provincie in dit dossier. De deputatie hoopt in elk geval dat met dit ministerieel besluit de redelijkheid in dit dossier kan terugkeren. Ik denk persoonlijk van wel, want ik heb een onderhoud gehad met de nieuwe voorzitter enzovoort. We zullen dus opnieuw in dialoog gaan met de PMID, de officiële afgevaardigden en hopen op korte termijn te kunnen komen tot een overleg waarbij

zou moeten gestreefd worden naar een akkoord over twee belangrijke punten. Eén, een regeling van het contentieux van het verleden en ten tweede, een aantal evenwichtige afspraken voor de toekomst. Ik denk dat het eigenlijk ingaat op de inhoud van uw vraag, die we dus ook volledig onderschrijven. Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Goed, mijnheer gedeputeerde.

Goed, mevrouw Dooms?

Dan kom ik bij de slotverklaringen. Vraagt iemand het woord? Ik zie dat de eerste gedeputeerde, de heer Vercamer, het woord vraagt. Ik zie dat ook mevrouw Demuyt het woord vraagt. De heer Franck, de heer Herman. Goed, dan begin ik met de heer eerste gedeputeerde.

Mijnheer Vercamer, u heeft het woord. Uw spreekgestoelte staat klaar. Het water staat klaar. Wij zijn klaar om te luisteren.

De heer gedeputeerde Vercamer

De slottoespraak van de heer Vercamer is apart gepubliceerd.

Mevrouw de voorzitter

Ik dank de heer eerste gedeputeerde. Dan kijk ik naar mevrouw Demuyt.

Mevrouw Demuyt, voor de fractie N-VA, u heeft het woord.

Mevrouw Demuyt

Dank u wel, mevrouw. Mevrouw de voorzitter, geachte dames en heren gedeputeerden, mijnheer de provinciegriffier, waarde collega's, we zijn aan het einde gekomen van deze budgetbesprekingen. Mevrouw de voorzitter, bedankt om alles in goede banen te leiden. Leden van de deputatie, bedankt voor de antwoorden. We zagen dat er ruimte was voor debat en dat wordt erg gewaardeerd. Onze fractie hield meer dan twintig tussenkomsten in de verschillende domeinen van het budget. Maar nu is het tijd voor een conclusie. Ik nam onze slottoespraken van de laatste jaren nog eens door en ik had even goed die van vorig jaar kunnen lezen of die van het jaar ervoor. Niet omdat we niet weten wat te vertellen, maar wel omdat we merken dat de provincie blijft doorgaan op het oude elan. In verband met de afslanking, gestemd in het Vlaams parlement, zagen we een deputatie die zich in haar beleidskeuzes afzette tegen die afslanking en niet constructief en proactief meedacht met haar eigen Vlaamse overheid. Een voorbeeld. We zien een deputatie die blijft zweren bij een megalomaan project. Jawel, de Leopoldskazerne. Een ander voorbeeld. Een deputatie die de eerste dag van de beleidstussenkomsten bij monde van de eerste gedeputeerde sprak over, en ik citeer: "We hebben de kunst kunnen vrijwaren". Ik dacht daarbij aan een erge brand in een opslagplaats of in een museum, maar dat was het dus niet. Diezelfde gedeputeerde die op een andere dag van de beleidstussenkomsten ook sprak van gelegaliseerde diefstal van kunstwerken. Zijn deze kunstwerken nu niet van ons allemaal, van het Vlaamse volk? Om eerlijk te zijn is onze fractie behoorlijk geschokt door dit duidelijk afzetten tegen Vlaanderen, waar verschillende deputés trouwens partijgenoten in de regering hebben. Met zulke uitspraken lijkt u Vlaanderen te zien als de tegenstander. Dit zagen we ook bij andere debatten, bijvoorbeeld bij de subsidies voor het verenigingsleven. Er is zeker nazorg nodig, daar zijn we het over eens en de gemeenten moeten ook hun verantwoordelijkheid nemen hierin. Maar hoe proactief is hieraan gewerkt door de provincie? We zien steeds weer een provincie die verder gaat zoals tevoren en af en toe wat paniek zaait in plaats van naar oplossingen te zoeken. Besturen vanuit dit afzetten tegen, is definitief voorbij. Dat moet definitief voorbij zijn. De speech van de eerste gedeputeerde geeft ons een beetje hoop. Wij vinden dat de verschillende niveaus, en het zijn er ook veel te veel voor ons, het aan de bevolking verplicht zijn om correct, efficiënt en zuinig met hun geld om te gaan en constructief samen te werken met alle andere niveaus. We hebben opnieuw vastgesteld dat men het kerntakendebat niet aangaat, dat versnippering heerst en dat men niet de vraag naar efficiëntie durft te stellen. Wat wij al jaren zeggen over de provincie 2.0, dat blijft nog altijd zo, dat is nog altijd ons punt. Dit is weer een gemiste kans en we zullen dan ook tegenstemmen.

DEBATTEN

[applaus]

Mevrouw de voorzitter

Goed, mevrouw Demuyt. Ik ga de heer Vercamer, eerste gedeputeerde, laten antwoorden.

De heer gedeputeerde Vercamer

Mevrouw de voorzitter, ik heb niet de gewoonte om nog te antwoorden op de replieken, maar dit wil ik toch even doen. Ten eerste, als men samenwerkt en samen praat, dan moet men dat kunnen doen vanuit een positie van gelijkwaardigheid. Wij zijn in vele discussies nooit als gelijkwaardige partners behandeld en beschouwd. We hebben vaak gewoon moeten ondergaan, als we al eens met de bevoegde coördinerend minister aan tafel konden geraken. Uiteindelijk zijn onze gesprekken met de betrokken vakministers, zowel Cultuur, Welzijn als Sport, redelijk goed verlopen, althans op het einde, omdat de tijdsdruk hoog werd. Wij zijn van meet af aan vragende partij geweest naar duidelijkheid. Ga er onze toespraken van alle zes de gedeputeerden maar over na. We hebben van meet af aan gezegd: we zien dat niet graag wat men beslist heeft in Brussel en we twijfelen eraan of dat allemaal zo gemakkelijk kan uitgevoerd worden, alleen al juridisch. Het advies van de Raad van State heeft ons gelijk gegeven. Onze griffier heeft publiek aan mevrouw de minister, de coördinerend minister Homans gevraagd, hier in Gent hoe dat nu juist zat met de positie van Gent en Antwerpen. Hij heeft even verwezen naar de Grondwet. Men zei hem daar: maar dat komt allemaal in orde, dat wordt geregeld. Tot men heeft moeten inzien dat dat niet kon geregeld worden. Onmogelijk vandaag. Men heeft dat moeten toegeven. Zo hebben we langzamerhand gezien dat men inderdaad tot enige redelijkheid is moeten komen. Toen men onze opcentiemen verminderde van 295 naar 148 en een beetje, toen bleek dat wij inderdaad zwaar benadeeld werden, voor 2,2 miljoen. We hebben daarvoor hard op tafel moeten kloppen om dat rechtgezet te krijgen en het is eigenlijk nog niet helemaal hoe het zou moeten. Maar goed, we geloven ze op hun woord dat ze de komende jaren die 2,2 miljoen euro gaan storten. We geloven ze op hun woord. Ik hoop dat het waar is. Ik zal hier niet meer zijn in deze raad over twee jaar. We zullen zien. *Qui vivra, verra*. Men zal dat wel verstaan, neem ik aan. Maar goed, dus gelijkwaardige partners zijn we nooit beschouwd geweest. Voor ons personeel zijn er nog een paar hangende dingen. Wij hadden kunnen naar het Grondwettelijk Hof gaan. We hebben uiteindelijk na lang beraad en na afweging beslist om dat niet te doen en genoeg te nemen met een schriftelijk engagement, een brief van een minister, dat die 2,2 miljoen ons ging bezorgd worden. Geen beslissing van het Vlaams parlement. Dus we geloven ze op hun woord. Ons vandaag zeggen dat we moeilijk doen en continu tegenwerken, dat is niet waar. We hebben van meet af aan gezegd: het is beslist, we zullen het ondergaan. Ik zeg er altijd bij: zoals ik een aantal dogma's van onze Moeder de Heilige Kerk onderga, zal ik ook dat ondergaan, maar het is niet met mijn goesting. Maar we hebben gezegd: doe maar, maar zorg ervoor dat het ordentelijk gebeurt en dat onze mensen tijdig op de hoogte zijn en dat de engagementen die Vlaanderen op zich nam, althans mondeling, dat die gehonoreerd worden, namelijk dat voor het personeel de rechten, de plichten, maar ook de rechten, zouden gevrijwaard worden. Dat is op twee punten nog altijd niet volledig in orde. We hebben een bijzonder verlofstelsel met bijzondere rechten dat men niet wil overnemen, terwijl er de mogelijkheid bestaat om dat te doen. Er is een lange discussie geweest over het aanvullend pensioen dat wij geven. Dat is eigenlijk nog niet perfect in orde, maar goed, we kunnen ermee leven. En er schiet nog iets over, het vakantiegeld bij de uitdiensttreding. Och, u zult zeggen: over wat gaat dat? Dat is 26.000 euro voor Oost-Vlaanderen. Maar als dat inderdaad zo weinig is, waarom doen ze daar dan zo moeilijk over? Waarom nemen ze dat dan niet correct in hun lasten? Ze hebben het van ons al afgepakt en wij gaan het nu nog eens betalen. Waarom gaan we dat doen? Omdat we geen moeilijkheden willen met de personeelsleden. Maar eigenlijk hadden ze dat zelf moeten doen, hadden ze het correct gedaan. En daar ben ik een beetje boos voor. Maar dat mag men mij toch niet kwalijk nemen? Dat is toch mijn werk? Ik ben eerste gedeputeerde. Ik ben het politiek aanspreekpunt van deze ploeg van zes gedeputeerden en ik ben verantwoordelijk voor de financiën. Vragen dat iets ordentelijk gebeurt, dat is toch maar de evidentie zelve? Ook in het politiek gebeuren. U pleit voor efficiëntie en voor zuinig beheer. Wel, wij ook en we hebben ondervonden dat dat niet gemakkelijk is in onze relaties met Vlaanderen.

[applaus]

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer eerste gedeputeerde. Dan geef ik het woord aan de heer Franck voor Groen. Mijnheer Franck, u heeft het woord.

De heer Franck

Dank u wel. Na de toespraak op de repliek ga ik toch nog een klein beetje mijn entree veranderen. In uw toespraak hebt u niet verwezen naar de Heilige Schrift, Oude Testament of Nieuwe Testament, maar in uw repliek dan wel en dan zeg ik, iets wat ik vroeger ook al gezegd heb: u bent als een lam naar de slachtbank geleid. Ik heb dat vroeger gezegd en nu geeft u dat eigenlijk toe. Tot daar. Goed, we blijven net als vorige weken met dezelfde gevoelens zitten. De besprekingen van deze en vorige week hebben deze gevoelens versterkt. De beslissing om belangrijke bevoegdheden van het provinciaal niveau af te nemen, is een beslissing van de Vlaamse regering en de partijen CD&V, Open Vld, sp.a en N-VA waren daar lid van. Meer nog, deze beslissingen werden ook door de diverse partijcongressen met een stalinistische meerderheid goedgekeurd. Ik geloof dat er ook een aantal mensen uit deze raad deze zaken hebben goedgekeurd. Ik word nu gewaar dat hier in deze raad, ook binnen de meerderheidspartijen, grote onzekerheid bestaat over de invulling die Vlaanderen zal geven aan de projecten die Oost-Vlaanderen noodgedwongen moet afstaan. Er bestaat gerede twijfel dat beloften die gedaan zijn door Vlaanderen op het vlak van financiën, werking en personeel mogelijk niet of niet volledig zullen ingelost worden en vooral dat wij als bestuur geen enkel toezicht zullen kunnen uitoefenen. Onze vrees is dat sommige projecten die wij als belangrijk beschouwen voor anderen minder prioritair zijn en dus eventueel zullen verdwijnen. Ik vermoed dat de datum van 2020 een heel belangrijke datum zal zijn. Er is zekerheid 2018 en 2019, maar ik houd mijn hart vast voor 2020. Dit heeft uiteraard nu reeds geleid tot onzekerheid bij talrijke middenveldorganisaties, werkzaam in cultuur en welzijn vooral. De toekomst oogt onzeker. We kunnen slechts hopen dat er geld en aandacht zal zijn voor deze zaken. De gedeputeerde verwijst naar het VVP-colloquium, waar hij dacht ik niet aanwezig was. Maar hij heeft toch goed geluisterd, want hij heeft het woord streekmotor gebruikt. Dat was op uitdrukkelijke vraag van de voorzitter van de VVP. Nu, dat VVP-colloquium van zaterdag heeft geleerd dat we optimistisch moeten zijn. We moeten de bevoegdheden die nog resten goed uitvoeren om te vermijden dat we aan Vlaanderen de stok geven om ons te slaan, in dezen de provincies volledig af te schaffen. De hogere overheid zal zeker de zwakheden binnen het bestuur uitvergroten, met als doel het provinciaal niveau te laten verdwijnen. Er rust, met andere woorden, een belangrijke taak op de toekomstige verkozenen en op de huidige deputatie om het laatste jaar niet als een uitbouwjaar te zien, maar als een soort start van de nieuwe toekomst. Het zal een moeilijke oefening worden en het voorliggend budget is een aanzet. Voor ons zijn een aantal zaken onderbelicht en zeker in het kader van het grote overschot van 7 miljoen. *For the record*, ik heb nooit gezegd dat het overschot volledig moet weggewerkt worden. Ik dacht dat u de toespraak gelezen had, maar misschien hebt u ze niet volledig goed gelezen. Er had volgens ons inderdaad meer kunnen gebeuren op mobiliteit, energie, klimaat, erfgoed. Dat zijn mooie bevoegdheden die ook naar de toekomst heel belangrijk zijn voor Oost-Vlaanderen. Dan heb ik iets heel merkwaardigs. Ik weet dat de gedeputeerde een helikopterzicht heeft. Ik ga een lezing geven van het slot van mijn toespraak. Maar politiek is politiek en er zijn twee zekerheden bij de budgetbespreking. De voorstellen van de oppositie worden verworpen en Groen zal het budget niet goedkeuren. Ik heb navraag gedaan. Mijn tekst is door de leden van mijn fractie niet aan u bezorgd en toch citeert u uit mijn toespraak. Proficiat voor deze ...

Mevrouw de voorzitter

Goed. Dan kan ik het woord geven aan de heer Herman. Mijnheer Herman, u heeft het woord voor de Vlaams Belang-fractie.

De heer Herman

Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, ook op mijn beurt toch eerst een woord van appreciatie voor uw pogingen om deze budgetbesprekingen te verheffen tot een heus debat. U geeft iedereen inderdaad de tijd en de kans om zijn mening te geven, wat ik echt apprecieer. Nu, desondanks zit ik toch met een dubbel gevoel over deze budgetbesprekingen. Enerzijds zegt mijn hart, mijn gevoel, dat dit toch opnieuw

DEBATTEN

vrij vlakke besprekingen waren. Anderzijds zegt mijn verstand helaas hetzelfde.

Collega's, wat mij nog opviel en collega Franck verwees er al naar, waren, zeker vorige week in het eerste gedeelte van deze besprekingen, de Bijbelse spreuken die regelmatig te berde gebrachte werden. Collega's, als gelovig man kon ik natuurlijk niet achterblijven. Ik heb er dus mijn Bijbel eens bijgehaald en ik moet zeggen dat ik in die Bijbel vrij veel verwijzingen naar dit budget terugvind. Zo, mijnheer Vercamer, over het budget in het algemeen citeer ik de profeet Daniël, hoofdstuk 5, vers 27, gewogen en te licht bevonden. Over het Vlaams parlement, die ons als provincie verplicht om de moskeeën te subsidiëren vind ik Mattheüs, hoofdstuk 15, vers 14: als de ene blinde de andere begeleidt, vallen beiden in de sloot. Over de aankoop van de Leopoldskazerne Mattheüs, hoofdstuk 7, vers 6: gij zult geen parels voor de zwijnen gooien. Over het klimaatdebat en de collega's van Groen, Mattheüs, hoofdstuk 5, vers 3: zalig de armen van geest, want zij zullen God zien. En tot slot, voorzitter, zelfs over mijn eigen fractie vind ik Jesaja, hoofdstuk 40, vers 3: o Heer, waarom zijn wij roepende in de woestijn?

Voorzitter, ik sluit deze eerste lezing af met een citaat opnieuw van Mattheüs, hoofdstuk 26, vers 39: collega's, we laten deze beker aan ons voorbijgaan en we zullen dit budget dan ook afkeuren.

Mevrouw de voorzitter

Mijnheer Herman, dank u. Ik ga onmiddellijk het woord geven aan de heer eerste gedeputeerde die op dat terrein inderdaad best geplaatst is.

De heer gedeputeerde Vercamer

Mevrouw de voorzitter, ik heb mijn citatenboek vandaag niet bij. Maar uw 'ja' moet ja zijn en uw 'neen' neen en al wat daar bijkomt, is uit den boze. Ik probeer hier inderdaad altijd mijn gedacht te zeggen, dat is ook Mattheüs. Mattheüs is trouwens mijn geliefde evangelist. De laatste weken zijn het altijd zijn lezingen geweest. Dat is traditioneel op het einde van het liturgisch jaar. We hebben zondag de laatste zondag van het liturgisch jaar. Dan begint de advent. Maar uw 'ja' moet ja zijn en uw 'neen' neen. Wij moeten de dingen zeggen zoals ze zijn. We moeten over onze cijfers, we moeten daar niet beschaamd over zijn. We zijn er ook niet super enthousiast over. Alleen al door het feit dat we voorzichtig geweest zijn de voorbije jaren, zijn we in staat geweest om de 25,2 miljoen euro die we afgenomen zijn door de Vlaamse overheid – en dat is bij de gemeenten voor een stukje het geval, maar niet volledig, 2,2 miljoen outilleringstaks die we kwijt zijn, 22 miljoen die we kwijt zijn van het Provinciefonds. Hadden ze dat met de gemeenten moeten doen, het zou revolutie geweest zijn. En meer dan 1 miljoen euro die men ons ten onrechte afgenomen heeft door inderdaad een aantal dingen naar personeel verkeerd in te schatten. Het feit dat jullie niet gaan goedkeuren, dat is uw verantwoordelijkheid, het behoort een beetje tot het politieke spel. Over Groen heb ik al gezegd wat ik meende te moeten zeggen. We verschillen van mening over de besteding van de laatste miljoenen. U hebt nooit gezegd dat het volledig [niet verstaanbaar], maar toch een groot stuk. Trouwens, de vorige fractieleider ging daar nog een heel stuk verder in. Die had daar een bijzondere economische theorie voor, maar daar ga ik ook niet op terugkomen. Verder zijn wij het over veel dingen eens, mijnheer de fractieleider van Groen. Ik was inderdaad om heel persoonlijke redenen die ik u straks eens zal uitleggen niet aanwezig op het VVP-colloquium, maar ik ben nauw betrokken geweest samen met collega Bruggeman bij de voorbereiding van dat colloquium, dus wat dat betreft. Ik zal eindigen met Lukas 23, vers 34 wat de oppositie betreft die dat niet gaan goedkeuren. "En Jezus zeide: Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen."

[applaus]

Mevrouw de voorzitter

Goed, mijnheer eerste gedeputeerde. Ik zie de fractieleiders. Iedereen heeft kunnen tussenkomen. Ik dank ook degenen – ik probeer de raad te leiden en zoals ik al gezegd heb, met respect ten opzichte van eenieder. Ik heb bij mijn aankomst twee jaar geleden gezegd: eenieder zal in dit halfroond de kans krijgen om vragen te stellen en antwoorden te krijgen.

PUNT 2. FINANCIËN – BELASTINGREGLEMENT INZAKE DE ALGEMENE PROVINCIEBELASTING (APB) 2018 (OPENBARE ZITTING)

Jaarlijkse aanpassing van de tarieven aan de inflatie

Mevrouw de voorzitter

Goed, dan kom ik naar de financiën, belastingreglement inzake de Algemene Provinciebelasting 2018, met de jaarlijkse aanpassing van de tarieven aan de inflatie. Ik heb een amendement binnengekregen namens de N-VA-fractie. Ik ga mevrouw Demuyt vragen dit amendement toe te lichten. Mevrouw Demuyt, u heeft het woord.

Mevrouw Demuyt

Dank u wel. De provincie wil tegen 2050 zelfvoorzienend zijn op het vlak van energie. Doelstelling van de deputatie is daarenboven om klimaatneutraal te zijn in 2050. Daarom wil het provinciebestuur dat er zoveel mogelijk hernieuwbare energie zoals zonne-energie, waterkracht en windenergie geproduceerd wordt op Oost-Vlaamse bodem. Bij de Algemene Provinciebelasting voor Bedrijven wordt er een belasting geheven op basis van oppervlakte. Bedrijfsdaken waar zonnepanelen gevestigd zijn, worden door de provincie evenwel meegerekend als belastbare oppervlakte en dat strookt niet met de doelstelling van de provincie om meer hernieuwbare energie te realiseren in Oost-Vlaanderen en ook niet met het streven om tegen 2050 zelfvoorzienend te worden op het vlak van energie. De NVA-fractie stelt daarom voor om daken, zolders en kelders die louter gebruikt worden om hernieuwbare energie op te wekken niet mee te rekenen als belastbare oppervlakte.

Ons concreet voorstel tot wijziging van een bestaand voorstel is bij hoofdstuk V, gemeenschappelijke belangen, in artikel 19, paragraaf 2, de volgende passage bij te voegen. De daken worden niet meegerekend als ze louter gebruikt worden om hernieuwbare energie op te wekken. Als het desbetreffende bedrijf evenwel actief is als elektriciteitsproducent en de daken gebruikt om hernieuwbare energie op te wekken, wordt dit wel meegerekend als belastbare gebouwde oppervlakte. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mevrouw Demuyt. U zegt wel, ik denk dat dat een verspreking zal geweest zijn, bij hoofdstuk V, gemeenschappelijke bepalingen en niet gemeenschappelijke belangen.

Mevrouw Demuyt

Dat heb ik dan verkeerd afgelezen.

Mevrouw de voorzitter

Geen probleem, mevrouw Demuyt, maar ik heb graag dat het correct is. Goed, dan gaan wij stemmen over ... of, mijnheer gedeputeerde, u wenst nog tussen te komen?

De heer gedeputeerde Vercamer

Mevrouw de voorzitter, ik stel namens de deputatie voor dat we dat amendement verwerpen. Ik wil dat ook even uitleggen. Ik verwijs opnieuw eerst en vooral naar de raad van 15 november. Ik moet u wel zeggen, de N-VA-fractie heeft bijgeleerd. Ze heeft haar tekst aangepast. Ze moet goed geadviseerd zijn door mensen die iets kennen van provinciale fiscaliteit. Maar het is nog niet perfect. Alleen om die reden moet ik u voorstellen om het amendement te verwerpen. Ik kan daar een lange uitleg over geven, maar de nieuwe tekst roept vragen op, want het voorstel bevat geen omschrijving van het begrip elektriciteitsproducent. Kan dat ook een meubelfabriek zijn, een warenhuis, noem maar op? Dat is een moeilijkheid. Dat is heel belangrijk, dat onze teksten heel precies omschreven zijn. Of is het de bedoeling dat dergelijke bedrijven niet worden belast en dat belbedrijven, bijvoorbeeld Eneco, Solux Invest, dat die dat wel zouden zijn? Dus we moeten daar voorzichtig mee zijn. Want gemeentelijke en provinciale

DEBATTEN

fiscaliteit, daar zijn al veel processen rond gevoerd. Er zijn al veel gemeenten die raar uitgespeeld zijn met alleen al het gebruik van het begrip gelijkheidsbeginsel. Als we daar een risico op lopen, alleen al om die reden moet ik u vragen om het amendement vandaag zeker te verwerpen. Maar principieel ben ik geen voorstander van dat amendement. Want waarover gaat het? We hebben 26 bedrijven van meer dan 5000 m² dakoppervlak. Ik heb dat de vorige keer ook gezegd. Daarin heb je twee soorten. Je hebt er een aantal die elektriciteit produceren voor zichzelf. Dat brengt ons voor die bedrijven maar 70.000 euro op. We hebben een tweede soort bedrijven die elektriciteit produceren om op het net te steken. Zijn dat dan echte elektriciteitsproducenten? Dat moeten we goed omschrijven. Dat brengt 80.000 euro op. In totaal 150.000 op meer dan 50 miljoen. Nu zijn er twee dingen om naar zo een bedrag te kijken. Ofwel zeg je: 150.000 op meer dan 50 miljoen, is het de moeite om daar spel over te maken? Waarom zouden we dat niet laten goedkeuren? Dat komt goed over naar de publieke opinie, dat je iets doet voor energie. Maar als ik dat dan plaats tegenover de btw die die bedrijven moeten betalen, tegenover de vennootschapsbelasting die ze moeten betalen en andere federale taxes die ze moeten betalen, dan is dat een schijntje. En dat dan weghalen houdt het risico in dat we problemen krijgen. Want als dat zou vernietigd worden omdat er een onvolkomenheid in zit, omdat het gelijkheidsbeginsel geschonden wordt, dan moeten al onze belastingen vernietigd worden. Als we het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel zouden schenden, het financieel gevaar, zegt mijn dienst, zegt onze dienst, het financieel gevaar waarmee de provincie bij een dergelijke schending geconfronteerd zou worden, is groot. Wanneer het reglement voor een belastingplichtige wordt aangevochten voor de Raad van State en die persoon of rechtspersoon krijgt gelijk, dan moet de provincie aan alle 680.000 belastingplichtigen, in dit geval bedrijven, hun belasting terugbetalen, en dat is meer dan 50 miljoen euro. Een uitspraak van de Raad van State, vernietiging van een belastingreglement, geldt immers *erga omnes* en met terugwerkende kracht. De eerste kant om het te bekijken. De tweede kant om het te bekijken, 70.000 euro, 80.000 euro voor 26 bedrijven die bijna 50 ha zonnepanelen liggen hebben, in de exploitatiekosten en in heel de belasting- en taksstructuur van die bedrijven is dat een schijntje. Moeten we daarvoor dan al die inspanningen doen? Dus dat zijn twee manieren om daartegen te kijken. In beide gevallen zou ik zeggen: ik zou dat niet doen. Maar ik engageer mij wel namens de deputatie om inderdaad die zaak eens rustig te bekijken in een commissie en er onze specialisten bij te halen die mij adviseren in deze zaak. Daar heb ik geen enkel probleem mee. Maar belastingen, dat is een moeilijk ding. Ik vermoed dat tussen de zitting van 15 november en vandaag uw fractie, mevrouw, dat ook zal gewaargenomen zijn. Maar u moet goed geadviseerd zijn, anders zou het tussen vannacht 0.45 uur was het toen de eerste tekst verspreid is en de tweede van tegen deze middag niet aangepast zijn. U zit juist op het cruciale punt, maar het is nog niet volkomen naar mijn smaak. Dus concreet, ik vraag om het amendement te verwerpen. Ik engageer mij op de eerstkomende nuttige commissie samen met onze mensen van de administratie, zowel de dienst budget als de dienst belastingen, de zaak in het lang en in het breed te komen uiteenzetten, alle mogelijke vragen te laten stellen. Ik ben ook geen specialist. Ik volg dat met een helikopterzicht. Ik leer alle dagen bij. Mijn dag is goed als ik bijgeleerd heb.

Tot slot verwijs ik nog eens naar de Lukas-optie: geef en u zal gegeven worden. Een goede gestampde, geschudde en overlopende maat zal men u in de schoot storten. De maat die gij gebruikt, zal men ook voor u gebruiken. Lukas 6, vers 38. Ge moet voldoende belastingen betalen, wil je voldoende kunnen terugkrijgen van de overheid. Die 223 miljoen die we vandaag stemmen in ons budget, die moet ergens door gefinancierd worden. Een van de financieringsmiddelen is die 50 miljoen ABP Bedrijven. Voor 95% van die bedrijven is dat € 130,10. Voor 5% is het iets meer. Ik vraag dus het amendement te verwerpen.

Mevrouw de voorzitter

Goed, ik dank u, mijnheer gedeputeerde.
Ik zie, mevrouw Demuyt wenst tussen te komen en de heer Franck.
Mevrouw Demuyt.

Mevrouw Demuyt

Dank u wel. Wij vonden het eigenlijk ook gewoon een teken vanuit de provincie om die stimulerende rol op te nemen die minister Tommelein ook vraagt aan de provincies inzake energie. Nu, ik geloof u op uw woord. Vandaar ik zal het amendement intrekken. U weet dat wij als partij ook altijd bereid zijn om daar constructief rond de tafel over te gaan zitten om tot een goed, correct en duidelijk geformuleerd iets te komen.

Mevrouw de voorzitter

Zeer goed, mevrouw Demuyt, u trekt het amendement in. Dus dan mag ik overgaan tot stemming van het belastingreglement inzake de Algemene Provinciebelasting 2018.

Opening van de stemming over het punt zelf. Het amendement is ingetrokken.

[stemming]

Heeft iedereen in het halfroond gestemd? Iedereen die in het halfroond is, ik zou graag hebben dat men stemt. Heeft iedereen gestemd? Ik doe de laatste controle. Sluiting van de stemming.

39 'ja', geen onthouding, 28 'neen'. Bij dezen is het belastingreglement inzake de Algemene Provinciebelasting 2018 gestemd en goedgekeurd.

PUNT 3. FINANCIËN – BELASTINGREGLEMENT INZAKE DE OPCENTIEMEN OP DE ONROERENDE VOORHEFFING 2018 (OPENBARE ZITTING)

Heffing van 148,47 opcentiemen

Mevrouw de voorzitter

Vraagt iemand het woord? Neen? Dan leg ik dit ter stemming.

Opening van de stemming.

[stemming]

Heeft iedereen gestemd? Sluiting van de stemming.

39 'ja', geen onthouding, 28 'neen'. Bij dezen is het punt goedgekeurd.

PUNT 4. FINANCIËN – MEERJARENPLAN 2014-2019 (OPENBARE ZITTING)

Aanpassing voorafgaand aan de vaststelling van het budget 2018

Vaststelling van het aangepaste meerjarenplan 2014-2019

Mevrouw de voorzitter

Vraagt iemand het woord? Neen? Dan leg ik dit ter stemming.

Opening van de stemming.

[stemming]

Heeft iedereen gestemd? Sluiting van de stemming.

39 'ja', geen onthouding, 28 tegen. Punt 4 is goedgekeurd.

PUNT 5. FINANCIËN – BUDGET 2018 (OPENBARE ZITTING)

Vaststelling van het budget 2018

Mevrouw de voorzitter

Ik heb namens de Groen-fractie een amendement ontvangen. Ik geef het woord aan mevrouw Dooms over uw toelichting op uw amendement.

Mevrouw Dooms, u heeft het woord.

DEBATTEN

Mevrouw Dooms

Dank u wel. Vooreerst, vlak voordat ik naar hier kwam, heb ik gezien dat ik per ongeluk de afgeronde bedragen genomen heb. Ik steek het voorlopig nog op het fenomeen zwangerschapsdementie. Maar ik heb bij de Griffie de juiste bedragen ingediend. Het komt erop neer dat wij vragen voor de Euro-Kartoenale om € 157.957,34 ter beschikking te stellen voor de afbetaling van het gebouw. We vragen ook € 52.500,39 voor de afbetaling van de lening van vzw Wagenschot. De reden ervoor is, wij weten dat u alles vereffend heeft met Vlaanderen. Dus wij weten dat dit zou neerkomen op een tweede keer betalen. Nu, wij zien dit niet als een cadeau aan Vlaanderen, maar wel als een mooi cadeau aan twee mooie Oost-Vlaamse verenigingen en er is nog budget over, dus wij dachten: dit kan er eventjes bij. Het derde amendement is dat wij heel graag de werkingssubsidies aan de culturele archieven zouden her-ingesteld zien, ook al omdat ons eigen archief daar misschien ligt en op deze manier kunnen we het vrijwaren. Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Goed. Vraagt iemand het woord?
Mijnheer eerste gedeputeerde.

De heer gedeputeerde Vercamer

Wel, mevrouw de voorzitter, het was een beetje te verwachten dat die vraag zou komen, maar langs de andere kant niet. Ik dacht, mevrouw Dooms, u overtuigd te hebben toen u de eerste vraag gesteld had bij de start van ons begrotingsbudget. Het ging over hetzelfde eigenlijk, zeker wat de punten 1 en 2 betreft van uw amendement. Kort toch even een motivering waarom de deputatie voorstelt om uw amendementen niet te aanvaarden. Er is een eerder principiële beschouwende reden, maar er is ook een juridisch-technische reden waarom we uw amendement moeten verwerpen eigenlijk. Eén, het ter beschikking stellen van € 157.957,34 voor de afbetaling van het gebouw van de Euro-Kartoenale in Kruishoutem, dat kan niet. Ik heb u dat al gezegd. In het kader van de afslanking heeft Vlaanderen die middelen reeds gekregen of krijgt ze die en is het Vlaanderen die vanaf 2018 die afbetaling moet doen. Zij nemen het geld over en nemen de engagementen over. Het komt aan hen toe. Vandaag nog eens die € 157.957,34 betalen, zou een dubbele betaling zijn en dat mogen we niet doen. Ik weet trouwens niet of we dat zouden mogen uitbetalen. Ik weet niet hoeveel reserves die instelling heeft. U weet dat de verenigingen die we subsidiëren en de vzw's die we subsidiëren, niet te veel reserves mogen hebben. De subsidies van de provincies mogen niet dienen om uw reserves op te krikken. Dus dat is één. Want dat zou neerkomen op een cadeau aan Vlaanderen doen, aangezien zij van ons de middelen hebben overgenomen om de overeenkomst in de toekomst correct uit te voeren. Want zij zouden die middelen dan voor andere doeleinden kunnen aanwenden. Maar er is ook nog een andere reden. Het is niet haalbaar voor 1 januari 2018 die aanbesteding te doen. Want in ons budget 2017 is dat niet voorzien. Dus ik kan dat niet doen. Twee, in 2018 mag ik het niet doen, want wij zijn niet meer bevoegd. Dus om die reden is eigenlijk uw voorstel zonder voorwerp. Maar gemakshalve stel ik voor dat u het ofwel intrekt ofwel dat we het verwerpen.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer eerste gedeputeerde.

De heer gedeputeerde Vercamer

Dat wat het eerste amendement betreft.

Mevrouw de voorzitter

Mevrouw Dooms.

Mevrouw Dooms

Ja, ik trek het in, want het tweede argument kon mij wel overtuigen. Het tweede argument had u gelijk.

Mevrouw de voorzitter

Dus over het eerste amendement moet niet gestemd worden.
Dan het tweede amendement, mijnheer eerste gedeputeerde.

De heer gedeputeerde Vercamer

Het tweede is iets speciaals, mevrouw de voorzitter. Het is trouwens een instelling, de vzw Wagenschot, waar we eigenlijk al veel voor doen. Ik heb dat vroeger al eens kunnen uitleggen. We hebben zoveel jaren terug op een openbare verkoop op een week tijd op verzoek van de toenmalige minister van Onderwijs, wijlen Daniël Coens en zijn kabinetschef, Peter Degadt op dat moment, heel snel die instelling gekocht die in zware financiële moeilijkheden zat. We zijn er toen in geslaagd op drie dagen een schattingsverslag te krijgen en naar de provincieraad te gaan met een machtiging om te kopen binnen een schattingsverslag, dat we toen nog niet publiek vrijgaven. Vandaag is dat allemaal anders. De openbaarheid van bestuur heeft soms rare gevolgen. Onze schattingsverslagen zijn bij iedereen bekend. Begin dan maar eens te onderhandelen en naar een openbare verkoop te gaan. Dus dat is moeilijk. Maar goed, we hebben dat toen gedaan. We hebben dat gekocht, omdat we inderdaad het evenwicht in de sector wilden bewaren door ervoor te zorgen dat deze vrije niet-confessionele instelling bleef bestaan. We hebben daar een erfpacht mee afgesloten tegen een redelijke prijs. We nemen zelfs een aantal verzekeringen ten onze laste en we hebben op initiatief van mijn collega die bevoegd is voor Heynsdaele, eigenlijk besprekingen die in de finaliseringsfase zitten, dat het multifunctioneel centrum Heynsdaele, vroeger een MPI genoemd, zou overgenomen worden door Wagenschot. We lijsten daarvan alle voorwaarden op. Het dossier staat morgen geagendeerd aan de deputatie met de finalisering van de besprekingen. We hebben inderdaad een lening gewaarborgd. Maar dat is een waarborg van een lening. We hebben ons nooit geëngageerd om die lening af te betalen. Als we die zouden zomaar afbetalen, dan moeten we dat mogelijk doen voor vele gelijkaardige instellingen. We moeten die gelijk behandelen. Er zijn meerdere vrije instellingen in die sector in onze provincie gevestigd. Waar gaan we dan naartoe? Maar het is dus een lening die gewaarborgd is. Het is een pure borgstelling door het provinciebestuur tegenover de kwestieuze vzw. Dat betekent dat we op geen enkele grond gehouden zijn om de lening van de vzw zelf vervroegd af te betalen door middel van een subsidie aan de vzw. We kunnen enkel aangesproken worden voor onze waarborg indien de vzw in gebreke zou blijven bij afbetaling van de lening, wat tot nu toe niet het geval is. In het kader van de onderhandelingen van de modaliteiten van afslanking ijveren wij trouwens voor duurzame oplossingen, ook voor die vzw. We maken daar goede afspraken mee. Mogelijk komen er ook gesprekken over de overname van onze onderwijsinstelling in Heynsdaele, want dat is altijd één pedagogische entiteit geweest: én de school én het multifunctioneel centrum. Dan zullen we weleens moeten spreken over de leningen die er zijn. Maar dat is in een andere context dat we dat zullen moeten doen. Los van het feit dat het provinciebestuur vanaf 2018 niet meer bevoegd is voor de persoonsgebonden aangelegenheden zou het ter beschikking stellen van 52.500 euro aan de vzw neerkomen op een moeilijk te verantwoorden subsidiering die als precedent zou gelden voor andere borgstellingen. En ten slotte, dezelfde redenering als daarnet, wij hebben de middelen niet voorzien op ons budget om zo een extra subsidie van 52.539 euro te geven aan die vzw en in 2018 mogen we het niet meer doen. Dus om dezelfde redenen eigenlijk, maar ik heb er wat meer achtergrondinformatie bijgegeven, stel ik voor dat ofwel het amendement ingetrokken wordt ofwel verworpen.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer eerste gedeputeerde.
Ik geef opnieuw het woord aan mevrouw Dooms, intrekken of stemming.

Mevrouw Dooms

DEBATTEN

Ik ga het intrekken, maar in dit geval is het niet zo zuiver. Want we mogen op zich een cadeau geven. Er is geen precedentrecht in België. De onderhandelingen zijn nog altijd bezig en we zijn niet zeker dat die afgerond gaan zijn voor 1 januari 2018. Dus in theorie is het best wel mogelijk.

Mevrouw de voorzitter

Goed, mevrouw Dooms. Ik noteer: amendement 1 ingetrokken, amendement 2 ingetrokken. Ik kom nu bij amendement 3.

Mevrouw Dooms, ook? Dan ga ik het woord geven aan de heer gedeputeerde.

De heer gedeputeerde Vercamer

Eigenlijk heeft collega Dauwe daarnet al alle argumenten gegeven om dit amendement te verwerpen. We zijn blij dat u zich interesseert in het archief. U bent iemand met een veelzijdige interesse. Het klopt dat subsidies voor culturele archieven zullen overgenomen worden. Dat behoort tot het persoonsgebonden luik van erfgoed. Alleen dit onderwerp toont hoe ingewikkeld dit land is. Het is dus niet zomaar zeggen: de persoonsgebonden bevoegdheden gaan weg. Er zitten in de archiefvorming twee luiken. Er zit daar een stukje persoonsgebonden in en er zit een stukje erfgoed in dat zou mogen blijven.

Nu, wat het depotbeleid betreft, is het belangrijk dat we een nuance toevoegen. De collega heeft het daarnet al gezegd. We hebben een onderscheid tussen depotwerking van roerend erfgoed en dat is persoonsgebonden, leg dat maar eens uit. Als je in uw stamcafé staat, wat is dat nu, die afslanking? Dus depotwerking van roerend erfgoed is persoonsgebonden en daar vallen de archieven in principe onder. En de depotwerking van onroerend erfgoed is grondgebonden. Wij mogen ons maar bezighouden met de depotwerking van onroerend erfgoed. Archieven zijn maar mogelijk te aanvaarden, de collega heeft er daarnet ook al naar verwezen als hij het had over de kerk van Vinkt en het liturgisch erfgoed dat daar aanwezig is, archieven zijn maar mogelijk te aanvaarden als ze onlosmakelijk behoren tot een bepaald goed. Bijvoorbeeld archeologische vondsten, die kunnen we als onroerend erfgoed beschouwen. In elk geval deel ik het belang dat u hecht aan archieven. Ik ben trouwens verantwoordelijk voor het Provinciaal Archief. Dat is ook een van die dingen. Het Provinciaal Archief bij mij, de archiefwerking tot nu toe bij collega Dauwe. We laten geen kans voorbijgaan om de Vlaamse overheid te wijzen op haar verantwoordelijkheid ter zake. Want door het feit dat ze die bevoegdheid overneemt, neemt ze een grote verantwoordelijkheid op zich. Ik ben er een beetje fier op dat deze provincie aan de archiefwerking veel aandacht besteed heeft de voorbije jaren, veel cursussen georganiseerd heeft. Want er is al veel verloren gegaan. We moeten dat goed in de gaten houden. Elke pastorij die sluit, daar zit het risico in dat veel archief, parochiearchief, verloren gaat. Dus we wijzen de Vlaamse overheid verder op haar groeiende verantwoordelijkheid. Dat gaan we doen.

Twee, de provincie kan nog inzetten op valorisatie en publiekswerking rond archiefbronnen die als grondgebonden kunnen beschouwd worden. De collega heeft twee voorbeelden gegeven: de landboeken van Stekene en Deinze. Drie, ik wijs ook op het initiatief van eGov, archiefsamenwerking met lokale overheden. Daar zetten we op in. Dat is een stuk vorming die we geven. Er loopt trouwens een aanwervingsprocedure voor een projectcoördinator.

Conclusie, wij stellen voor om het amendement te verwerpen, want dat we wel nog mogen doen in archiefvorming, namelijk rond onroerend erfgoed, daar zijn de middelen voor voorzien. Voor de dingen die we nog mogen doen, de landboeken, daar zijn de middelen voor voorzien in 2018. Initiatief eGov, archiefsamenwerking met lokale overheden, daarvoor zijn de middelen voorzien. Dus om die reden stel ik voor het amendement te verwerpen.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mijnheer eerste gedeputeerde.
Mijnheer Franck.

De heer Franck

Een van die zaken die mij toch een klein beetje van het hart moeten. Als u cymbalen, monstransen en kazuifels als onroerend erfgoed beschouwt, dan denk ik dat je die archieven ook als onroerend erfgoed

kunt beschouwen. Want als er nu iets is dat niet onroerend is door bestemming, dan zijn dat kazuifels, dan zijn dat monstransen en dan zijn dat kelken.

Mevrouw de voorzitter

Goed. Mevrouw Dooms, uw amendement houdt u aan? Wij gaan daarover stemmen.
Mevrouw Demuyt, u wilt ook nog tussenkomen?
Mevrouw Demuyt, u heeft het woord over het derde amendement.

Mevrouw Demuyt

Ja, we zouden graag een schorsing vragen van vijf minuten.

Mevrouw de voorzitter

U krijgt een schorsing van vijf minuten. Geen probleem. U vraagt dat, ik geef u dat en u krijgt dat. Mag ik vragen aan al de andere collega's, het is niet omdat de N-VA een schorsing vraagt van vijf minuten dat iedereen uit de zaal gaat lopen hè? Want dan krijg ik jullie niet meer bij elkaar. Een kleine sanitaire stop kan ik begrijpen.

[schorsing]

Goed, collega's. U zult het mij niet kwalijk nemen dat ik wel even wacht tot de gedeputeerden terug zijn, mevrouw Demuyt. Dus ik wacht nog vijf minuutjes. Dat is goed. Ik wacht op gedeputeerde Hertog en mevrouw Bruggeman. Kan er iemand een telefoontje doen?

Goed, ik dank u, iedereen opnieuw in het halfroond na de vijf minuten schorsing, gevraagd door de fractieleider van N-VA.

Goed, ik mag doorgaan, mevrouw Demuyt na de schorsing? Dan ga ik terug naar het amendement, met repliek door de heer eerste gedeputeerde. Ik kijk naar mevrouw Dooms. U houdt het amendement aan? Dan gaan wij daarover stemmen. Wie voor het amendement is, stemt voor. Wie tegen is, stemt tegen. Wie geen mening heeft, zal zich onthouden. Iedereen in het halfroond zal dan ook stemmen.
Opening van de stemming.

[stemming]

Heeft iedereen gestemd? Sluiting van de stemming.

12 zijn het amendement genegen, geen onthoudingen, 55 tegen. Het derde amendement wordt niet weerhouden, mevrouw Dooms.

Goed, dan kom ik nu tot de stemming over het punt zelf, met name de vaststelling van het budget 2018. Ik open de stemming. Wie voor is, stemt voor. Wie tegen is, tegen. Wie geen mening heeft, zal zich onthouden. Iedereen in het halfroond zal stemmen.

[stemming]

Heeft iedereen gestemd? Sluiting van de stemming.

39 'ja', geen onthouding, 28 'neen'. Bij deze is het budget 2018 vastgesteld.

[applaus]

Goed, dan kan ik nu eenieder bedanken voor deze vier dagen toch goede bespreking van het budget. Iedereen heeft zijn mogelijkheden en zijn kansen gehad. Ik kan dan ook bij deze de provincieraad sluiten. Ik nodig jullie uit, straks, op het hapje en het drankje.
Wij gaan opnieuw vergaderen op woensdag 13 december 2017. Ik dank jullie.

EINDE VAN DE ZITTING

DEBATTEN